

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCILOGIE

Director: N. C. SCHINA, Președinte la Curtea de Apel București

COMITETUL :

D. NEGULESCU, Profesor la Facultatea de drept din București

G. PLASTARA

GR. CONDURATU

V. ANGHELOVICI

ALEX. CERBAN

ALFRED JUVARA

Prof. la Facultatea de Drept
din BucureștiConsilier la Curtea de Apel
din BucureștiDr. în Drept din Paris
Judecător Tribunalul IlfovDr. în Drept din Paris
Profesor UniversitarDr. în Drept din Paris
Avocat

Secretar de Redacție: E. C. DECUSARA, Dr. în drept din Paris, Șeful Statisticii Judiciare

ABONAMENTUL

Pe an, în România 100 lei
6 luni 50 »
3 luni 25 »

APARE ODATA PE SAPTAMANA
sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI, 5
Lângă Palatul Justiției
— TELEFON 13/29 —

SUMAR

— Către cititori. Direcțiunea.
— Căteva reflecții. . . . de d-l N. C. Schina, Președinte la Curtea de apel București;
— Jocurile la noroc, din punct de vedere penal, de d-l Ion B. Georgescu prim-procuror Trib. Dolj;
— Demisia Consiliului de disciplină în fața adunării Baroului de Ilfov, de d-l avocat Popescu Tudor;
— Bibliotecile Trib. din Basarabia. (Lipsa codurilor uzuale: Donici, Armenopol și Hrisovul lui Mavrocordat), de d-l judecător Const. Dobos;
— Cronica Judiciară: Femeia avocat, de Gricon; Chestiunea chirilor în Franța și Chestiunea eredității aparente, de d-l Profesor G. Plastara; — Recenzii de E. C. Decusara; — Bibliografii.

JURISPRUDENȚĂ :

— Trib. Buzău S. II: Const. Niculescu zis Jurubită și G. Moldovanu zis Broscoiu (De când începe să curgă data reconfirmării mandatului de arestare), cu o Notă de d-l Dr. E. C. Decusara;
— Trib. Prahova, s. I: Al. M. Ionescu cu Vasilechia Leon Balaban. (In vânzările pentru esire din indivizie, nu există vânzare în cont. — Nu se poate vinde prin licitație publică numai partea dotală, ci întreg imobilul);

Rezumatele jurisprudenței Curților de apel și Casație

— *Apel I*: 1. Căsătorie. — Lipsă de publicitate. — Incompetența ofițerului de stare civilă. — Nulitate. —
2. Contractul de locație. — Lipsă de transcripție a actului dotal. — Nu se poate prevala de această lipsă chirieșul. — Plată făcută în mâinile soției dotale. — Validitatea ei.
— *Apel II*: 1. Străin aparținând statelor beligerante cu care România a fost în război. — Pus sub administrație forțată. — Cerere de a sta în justiție. — Nulitatea ei ca fiind intentată de o persoană fără calitate.
2. Apel făcut prin mandat. — Neindicarea numelui mandantului în petiția de apel. — Nevaliditatea lui.
— *Apel III*: 1. Săchostu asigurător. — Creanță nelichidă. — Aplicarea dispozițiilor art. 613 pr. civ. — Creditor fără titlu. — Cautiune. — Depunerea ei posterior intentării acțiunii. — Nulitate substanțială. — Admiterea apelului.
— *Apel IV*: 1. Supus străin internat în timpul războiului. — Despăgubiri. — Dobândirea calității de cetățean român. — Neaplicabilitatea decretului-lege No. 174/919.
2. Legea Măsurilor excepționale. — Asigurarea asupra vieții. — Neplata primelor. — Ordonanța ad-ției militare germane No. 130 din 1917. — Moratoriu general. — Decrete-legi No. 3104/916, No. 132/917 și 32/916.

— *Cas. I*: Compensatiune legală. — Condițiuni. — Recurs făcut de partea câștigătoare. — Inadmisibilitate chiar când instanța de fond n'a motivat suficient soluțiunea dată litigiuului.

— *Cas. II*: 1) Opoziție la ordonanța judecătorului-instructor făcută de procurorul general. — Notificare. — Termen. — Calcularea lor. — 2) Ultra. — Competința judecătorilor de ocoale. — 3) Legea măsurilor excepționale. — Apel. — Modul de introducere și termenul.

— *Cas. III*: 1) Legea din 9 Ianuarie 1917, pentru suspendarea stabilității funcționarilor depinzând de Ministerul de Interne. — Revocarea. — Formele cerute. — Aprecierea gravității faptelor de atributul Ministerului. — 2. Legea din 9 Ianuarie 1917, pentru suspendarea stabilității funcționarilor Ministerului de Interne. — Nebrogarea ei până astăzi

CĂTRE CITITORI

Curierul Judiciar, în dorința de a urma spiritul timpului, caută să se adapteze cât mai mult cerințelor practice și științifice pentru a putea corespunde nevoilor ce se fac tot mai mult simțite în corpul judecătoresc și al avocaților din România-Mare. Familia românească înmulțindu-se, aceste necesități vor urma aceeași progresiune și aceasta cu atât mai mult cu cât totul trebuie să tindă la omogenitate în distribuirea justiției și a interpretării legilor în așa fel, încât unitatea să fie cât mai completă; în acest scop, Curierul Judiciar se străduiește să ofere tuturor posibilitatea de a contribui prin studii la realizarea aceluia cod unic pe care sperăm să-l înfăptuim.

Până acum frații noștri de dincolo de Carpați și Prut n'au putut optine decât o resemnare pasivă unei interpretări judiciare impusă de spiritul despotice al acelor cari, un lung șir de ani, au făcut operă de asuprire a tot ce însemna conștiința românească. Sub regimul unui nou cod, care ar fi inspirat de datinele pur românești și de spiritul rasei latine, activitatea juridică a acestora va avea ocazie să se aplice unei interpretări libere de orice influență ce ar mai purta marca unei asupriri jignitoare simfului național.

Vasitatea câmpului de activitate a unei reviste juridice față de nouile cerințe, face necesară o specializare a muncii și o colaborare cât mai intimă.

În aceste vederi s'a constituit un comitet de juristi, al căror nume sunt cea mai bună recomandare pentru profesioniștii dreptului și o garanție că revista va putea face față problemelor create de rezultatul războiului.

Prin formatul său hebdomadur, Curierul Judiciar n'ar putea da o contribuțiune apreciabilă la refacerea legislativă, care cere studii aprofundate de doctrină și jurisprudență: grafie, însă, mijloacelor

tipografice puse cu atâta bună-voință la dispoziția noastră de către Consiliul de Administrație al Societății, prezidat de D-l decan Dem. Dobrescu, asistat de un distins comitet de direcție compus din D-nii: Ioan Fotino, avocat, Directorul serviciului contencios al Băncii Marmorosch Blanc & Co. S. A., D. R. Ioanîtescu, avocat, Profesor la Academia de Inalte studii comerciale și industriale, Ion S. Codreanu și I. Cohen, avocați, vom putea face să apară și o revistă trimestrială, — similară cunoscutei „Revue Trimestrielle” ce apare la Paris, — la compunerea căreia va lua parte aproape unanimitatea profesorilor dela Facultatea de Drept din București.

Sperăm că eforturile și sacrificiile noastre vor fi apreciate la justa lor valoare de către aceia ale căror sentimente se conduc numai de interesul științei și iubirea de țară și la concursul cărora în mod special ne adresăm pentru redlizarea operei utile ce am început.

DIRECȚIUNEA

Câte-va reflecții

În săptămâna ce a trecut s'au produs două manifestări cari dacă sunt diferite una de alta tind totuși la epurația moravurilor actuale; asemenea manifestări sunt pătrunse și de o gândire de înaltă dreptate și cititorii au putut desigur lua cunoștință de ele prin ziarele cotidiene. Este vorba, de o parte, de demisiunea consiliului de disciplină al baroului de Ilfov; iar, de altă parte, de proiectul de lege depus pe biroul Camerei deputaților asupra justificării averilor suspecte.

Mulți au fost surprinși de demisiunea consiliului de disciplină al baroului, apreciindu-se în mod nejustificat că acest act al consiliului ar fi o opozițiune la hotărârea dată de justiție în afacerea avocatului Ghiul.

Este necontestabil că pe timpul ocupațiunii dușmane au fost în barou ca și în magistratură defecțiuni anti-patriotice. Dușmanul fiind izgonit în toamna anului 1918 ar fi trebuit chiar de atunci să se ia măsuri pentru a se face o epurațiune radicală și imediată în sânul ambelor corpuri; de aceasta au fost de altfel la timp preveniți cei în drept prin discursul Primului-președinte al Inaltei Curți de Casație care, prevăzând toate consecințele, a spus-o dela înălțimea fotoliului său într-o ședință solemnă cu ocaziunea discursului de deschidere al anului judecătoresc 1918-1919. Atunci, cel mai înalt magistrat al țării a biciuit cum se cuvenea compromiterile de conștiință și acele slăbiciuni cu caracter antipatriotic. Un simulacru de satisfacțiune s'a dat atunci opiniei publice, numeroși sunt însă aceia față de cari nu s'au aplicat încă sancțiunile cuvenite. S'a nădăjduit pe trecerea de timp, că totul se va da uitării și că astfel toți vor beneficia de o amnestie

tacită, pentru fapte cari sunt o călcare a jurământului de credință și supunere către Țară.

Consiliul de disciplină care a demisionat n'a fost ales decât cu programul de a lua măsuri contra acelor membri ai baroului care l'au desonorat prin atitudinea lor în timpul ocupației dușmane, închipindu-și, în gândirea lor servilă, că inamicul avea să se mențină la infinit în țara ce o credea cucerită, și acest servilism se manifesta atunci când jumătate din țară era în tranșee, pe front și în retragerea ce s'a efectuat, când dar sute de mii de suflete românești luptau, mureau și sufereau pentru realizarea integrității teritorului românesc.

Sâmbăta trecută întregul barou din Capitală s'a întrunit în adunare generală și a aprobat în unanimitate demisiunea consiliului de disciplină care, fidel programului său, a luptat pentru această cauză și în unanimitate s'au luat și angajamentul de a se relege același consiliu și același decan ca dovadă de încredere pentru serviciile aduse¹⁾.

Că o instanță judecătorească a dat o hotărâre în contrazicere cu vederile consiliului de disciplină, nu este locul să vedem în acest caz un antagonism între magistratură și barou. Judecătorii în suveranitatea lor, și le respectăm părerea, au putut să găsească plausible motivele atitudinii avocatului cari tindeau la menținerea sa în barou; ei au putut-o face în toată libertatea fără să se gândească că se puneau în opozițiune cu consiliul de disciplină; după cum același consiliu nu s'a pus în opozițiune cu magistratura luând angajamentul de a proceda la o epurațiune complectă a corpului de avocați, mai ales când se știe că decanul baroului este un spirit cumpătat care nu s'a gândit nici un minut să provoace cel mai neînsemnat conflict. Altfel nu s'ar putea explica cum manifestarea ce s'a produs în adunarea din Sâmbăta trecută a avut un caracter de ordine și de respect al justiției.

Dacă consiliul de disciplină s'a crezut stânjenit în acțiunea sa dela primele începuturi, ar fi locul ca corpul să avizeze la măsurile de luat pentru a-și asigura independența și din acest punct de vedere, lăsându-i-se astfel sarcina de a veghea singur la luarea măsurilor pentru apărarea onoarei profesiei.

1) Moțiunea adunării generale a avocaților care a avut loc în ziua de 6 Martie la Palatul Justiției cu următorul cuprins:

«Adunarea generală a avocaților baroului Ilfov, întrunită azi 6 Martie, ascultând explicațiile date de consiliul de disciplină în frunte cu decanul baroului, care și-a îndeplinit cu desăvârșire toate datoriile în toate împrejurările și în special în chestiunile judecării acelor cari s-au călcat îndatoririle profesionale și naționale în timpul ocupațiunii dușmane.

Îi aduce mulțumiri pentru chipul demn cum a reprezentat voința unanimă a corpului avocaților.

Ia act cu părere de rău că împiedecat de a-și îndeplini în întregime misiunea sa, s'a văzut silit să demisioneze și consideră ca o datorie de înalt ordin profesional și patriotic să susțină la viitoarele alegeri realizarea întregului Consiliu de disciplină în frunte cu decanul său».

onale, ceea-ce nu s'ar putea face decât printr'o modificare a legii astă-zi în vigoare.

În această privință am susținut, în ideea unei cât mai strâns colaborări a magistraturei cu baroul, că ar fi necesar ca în consiliul magistraturei să figureze reprezentanții aleși ai baroului, după cum în consiliul de disciplină al baroului să figureze anumiți magistrați aleși²⁾.

Se înțelege ușor că motivele unora și altora în cazul ce am semnalat nu pot fi explicate numai în câte-va cuvinte. Istoria acestui pretins conflict își găsește explicațiunea cu totul în alte cauze ce ar fi cam lung de povestit pentru a fi complete și pentru că nimic nu trebuie să se expună nedocumentat ar fi necesar ca acele dovezi—ce s'au putut găsi în relatări oficiale, în coloanele ziarelor supuse cenzurei germane, în atitudinea unor anumite personalități și chiar în scrieri publicate în acele ziare dușmane, în care unii batjocoreau instituțiile regatului în avantajul acelor ale cuceritorului—să fie expuse cu toate circumstanțele ce le înconjoară.

Numai printr'o conferință se va putea explica dar în deplină imparțialitate, lamentabila epopee a acelor cari s'au încovoiat în fața cuceritorului care în mod atât de perfid a lăsat să se creadă în eternitatea puterii sale. Marele public are nevoie să fie edificat asupra acestor defecțiuni morale pentru a-și putea face în cauză o judecată completă. Iată de ce aș crede că printr'o conferință care ar trata despre atitudinea magistraturei și baroului sub ocupațiunea dușmană s'ar putea pune chestiunea în întregul ei

Trecând la examinarea sumară a proiectului de lege privitor la justificarea averilor suspecte³⁾, tre-

2) N. C. Schina. *Studiul asupra reformei judecătorești*, pag. 84-96 și *Curierul Judiciar* No. 16-17 din 19 Oct. 1919. p. 173.

3) *Proiect de lege referitor la justificarea averilor suspecte și privitor la funcționari și militari*:

Art. 1. — Orice funcționar public, precum și militarii ofițeri sau grade inferioare, cari au fost în serviciul Statului sau al armatei după 15 August 1914, precum și cei ce vor fi de aci mai departe, pot fi chemați înaintea autorităților menționate mai jos și îndatorați a justifica proveniența averilor mișcătoare sau nemiscătoare ce au dobândit, fie că le mai posedă, fie că le-au înstrăinat.

Art. 2. — Persoanele particulare au și ele aceeași îndatorire, în caz când ar exista indicii că și-au împrumutat numele lor pentru dosirea aversei vreunui funcționar sau militar.

Art. 3. — Prin derogare dela art. 53, alin. III, din codul penal, chiar rudele cele mai apropiate sunt considerate ca tăinuitori pentru cazurile la cari se referă legea de față.

Art. 4. — Simplul fapt al imposibilității din partea persoanelor cuprinse la art. 1 și 2 de a justifica dobândirea normală și corectă a unei averi, sau numai a unor cheltuieli cu totul în disproporție cu veniturile mărturisite, constituie fiecare în parte o probă deplină și o presumpție legală de delapidare de bani publici, luare de mită, abuz de încredere, furt sau înșelătorie, după împrejurările în cari s'a găsit funcționarul sau militarul în exercițiul oficiului său, și se pedepsește ca un delict special cu închisoarea dela 1 până la 5 ani și cu degradarea civică, care se va aplica neapărat ca pedeapsă accesorie,

bue să constatăm de la început că nu se ocupă de toate averile suspecte, ceea-ce va liniști pentru moment toate acele persoane cari au realizat însemnate beneficii prin mijloace ilicite. Rândul lor va veni însă credem!

Proiectul se referă numai la averile suspecte ale funcționarilor și al complicilor lor, cuvânt destul de elastic care va da desigur loc la precizări necesare, când va fi desbătut în fața parlamentului. Așa cum el este conceput e incomplet, pentru că nu precizează altceva decât data de 1914, fără să se explice dacă este locul să se aplice legea funcțio-

Cu aceeași penalitate se vor pedepsi și complicii prevăzuți la art. 2.

Întreaga avere nejustificată se va declara confiscată prin hotărâre în folosul Statului.

Aplicându-se circumstanțe ușurătoare, închisoarea nu se va putea reduce la mai puțin de o lună, iar degradarea civică se va subînțelege de drept chiar și în acest caz ca pedeapsă accesorie, chiar dacă s'ar omite a se pronunța formal în hotărâre.

Art. 5. — În scopul de a se chema la răspundere cei ce se vor găsi în cazurile articolelor precedente, se înstitue pe lângă Înalta Curte de conturi o comisiune de cercetare a funcționarilor și militarilor, compusă din:

1. Primul-președinte al Înaltei Curți de casație ca președinte.

MEMBRII:

2. Primul-președinte al Curții de apel din București;

3. Președintele Înaltei Curți de conturi;

4. Șeful Marelui stat-major al armatei;

5. Decanul Baroului de Ilfov;

6. Cel mai vechi din inspectorii generali administrativi;

7. Președintele consiliului tehnic superior, grefierul, ajutoarele sale; referendarii și impiegatii se vor detașa din personalul Înaltei Curți de conturi.

Comisiunea nu va putea ține ședințe decât cu cel puțin cinci membri, iar hotărârile se vor da cu majoritate de cel puțin patru voturi.

Art. 8. — Pe lângă această comisiune va funcționa un procuror general permanent și inamovibil, numit prin decret regal, după recomandarea Înaltei Curți de casație și justiție în secțiunile, dintre procurorii Înaltei Curți de casație sau dintre procurorii generali ai Curților de doi ani în grad. Acest funcționar va fi asimilat în grad și onorariu cu procurorul general al Înaltei Curți de casație.

Art. 7. — Întreaga inițiativă aparține exclusiv procurorului general al comisiunii, singur în drept a sesiza și convoca comisiunea ori de câte ori va găsi de cuviință; iar informațiunile și le va culege singur, îi vor fi fost aduse la cunoștință prin denunțuri, îi vor fi fost puse la dispoziție de orice autoritate publică, și în special de poliția de siguranță a Statului, care își va organiza prin regulament de administrație internă, o secțiune specială în acest scop și va înființa fișe pentru funcționarii sau militarii suspecti.

Art. 8. — Procurorul general găsiind că este loc să se înceapă o cercetare în contra vreunei din persoanele prevăzute la art. 1 și 2 din prezenta lege va ordona înfățișarea lor înaintea sa spre a da lămuriri, putând emite după împrejurări citațiune sau mandat de înfățișare, ori de aducere.

În ordinul de chemare se va putea cere a se aduce anume acte sau date.

Art. 9. — În urma acestei înfățișări, procurorul general va putea emite mandat de depunere sau va lăsa pe cei suspecti sub supraveghere. În orice caz, dacă sunt indicii grave de fraudă va convoca și sesiza comisiunea de cercetare.

Art. 10. — Procurorul general, chiar înainte de a chema pe cel suspect înaintea sa, va putea personal sau prin membrii tuturor parchetelor din țară, portărei, sau prin organele polițienești sau administrative, să aplice orice sechestre, să facă perchițiuni domiciliare, arestări sau cercetări în registrele autorităților Caselor de depuneri, băncilor particulare, etc,

narilor în serviciu sau acelor care au fost în funcțiune și care nu mai sunt. Aceasta este o lacună pe care parlamentul o va împlini ușor printr'un singur cuvânt.

Proiectul prezintă imprecizii și din alte puncte de vedere. În timpul neutralității prea bine voitoare pentru aceia care au devenit în urmă dușmanii noștri, și în timpul războiului chiar, contabilitatea a lăsat foarte mult de dorit și piesele justificative fie că n'au existat, fie că au dispărut (cu sau fără intențiune) ar necesita o muncă titanică pentru a fi refăcute. Această stare de lucruri va împiedica poate controlul grabnic ce necesitatea impune; era dar necesar ca proiectul să spună ceva în această privință și să înlăture neajunsul prin mijlocul cel mai simplu posibil și anume de a se lua drept bază starea celui vizat înainte de război și să se compare cu acea pe care o posedă actualmente. Sperăm însă că un regulament va elucida și acest punct.

Mai este de datoria Parlamentului să oblige la restituire pe acea specie de exploatatori care în circumstanțe cunoscute s'au condus ca adevărați piraiți și care prin aceasta chiar au adus prejudicii considerabile apărării naționale și intereselor celor mai sacre ale țării. În această privință justiție încă trebuie să se facă, aci este încă nevoie de epurațiune, de restituire cari pe lângă sancțiunile penale vor mai da Statului și mijloacele necesare pentru a face față dificultăților bugetare.

Nu eșim din cadrul nostru de juriști, de oameni de legi atunci când luăm astfel în mână apărarea intereselor sacre ale Patriei, lezată și exploatată de oameni fără scrupule și fără conștiință.

La această operă patriotică, întregul nostru concurs este mai dinainte câștigat. De altfel în întrunirea ce am provocat și care a avut loc în ziua

Art. 11. — La ziua fixată pentru înfățișare înaintea comisiunii, cei chemați se vor înfățișa în camera de consiliu personal și fără advocați. Procurorul general și inculpatul vor da lămuriri și vor face expunerii verbale, depunând și memorii scrise, — în temenul ce se va horări de comisiune.

Art. 12. — Deciziunea fără a intra în examinări de amănunte, după ce va examina actele și memoriile părților, va statua este dacă sau nu loc a se sesiza instanțele de cercetare sau represiune de drept comun, civile sau militare, după regulile generale de competență.

Art. 13. — Prin aceeași deciziune se vor putea lua măsuri de cercetare provizorie sau supraveghere a celor suspecti.

Art. 14. — Înaintea instanțelor de instrucțiune sau judecată, procedura se va urma conform dreptului comun cu adăugirea presumpțiunii legale din art. 4 al prezentei legi; iar instanța de judecată va fixa în caz de condamnare și cuantumul aproximativ al averii nejustificate, care se va considera ca echivalentul sumelor defraudate.

Art. 9. — Prezenta lege se aplică cu putere retroactivă cu începere dela 15 August 1914; iar inculpatul va face dovadă că averea este dobândită anterior acestei date spre a fi scutit de a o justifica.

M. R. Opreanu, P. B. Chiriță, Ath. M. Gancea, Eduard Racoviță, M. Berceanu, I. G. Fărcășanu, P. Ghinescu, Sima Niculescu, George N. Orleanu, Const. Al. Holban, I. Bontoin, N. Petrescu-Comnen, A. N. Pineta, Ion Florian, C. Banu, Gr. A. Mărza, Elie I. Miulescu, D. Iuca, Gr. N. Iunian, Gheorghe Pitică.

de 26 Octombrie 1919, punându-se bazele de constituire ale Asociațiunei Juriștilor din România-Mare, am introdus în actul constitutiv ca un deziderat al asociațiunei, o dispozițiune prin care asociațiunea își rezervă să dea o largă contribuțiune la stabilirea responsabilității, și la cercetarea provenienței averilor⁴).

Cu rezervele ce am făcut, la cari se mai adaogă obiecțiuni de ordin constituțional cu privire la constituirea comisiunilor de judecată, aprobăm dar acest proiect de lege și suntem incredințați că se va pune toată energia pentru executarea lui integrală, pentru ca el să atingă pe toți culpabilii de o potrivă, fie ei cât de sus puși.

O lege este pentru toți, ori pentru nimeni!

N. C. SCHINA

Jocurile de noroc, din punct de vedere penal

Codul nostru penal se ocupă despre jocurile de noroc în art. 349 și 350, 389 al. 6 și 391 al. 1.

Faptele pedepsite de primele două articole — *facerea unei meserii din jocurile de noroc, și ținerea unei case de jocuri de noroc*, constituiesc delict; faptele pedepsite de celelalte două articole — *ășezarea pe străzi, drumuri, piețe sau bălciuri a unor jocuri de noroc, precum și confiscarea instrumentelor care servesc acestor jocuri*, constituiesc simple contravențiuni polițienesti.

Art. 349 a fost reprodus după § 266 din codul penal prusian; art. 350, 389 al. 6 și 391 al. 1, sunt traducerea art. 410 și 475 al. 5 c. penal francez.

Codul nostru a îmbrățișat teoria codului francez după care nu se pedepsește jocul în sine și nici persoanele care iau parte în calitate de jucători, ci numai aceia care fac o meserie din jocurile de noroc, care țin case de jocuri de noroc, sau care instalează asemenea jocuri pe drumurile publice, piețe sau bălciuri.

Scapă de pedeapsă deci, aceia care întâmplător s'ar găsi jucând jocuri de noroc, fie într-o casă de joc, fie pe drumuri, în bălciuri, localuri publice; acei ce fac oficiul de bancheri; administratorii, supraveghetorii și agenții unei case de jocuri de noroc; precum și acei care ținând o casă de asemenea jocuri, primesc nu «obstește» cum se exprimă legiuitorul, ci numai întâmplător pe jucători. Atâtea lacune, pe care le-am semnalat și în recenta mea lucrare (*Contribuțiuni la o reformă a codului penal, p. 122, Craiova 1919*), și asupra cărora trebuie neapărat să se legifereze pentru a se împiedica atâtea — și în special cei cu resurse modice — de la un viciu, care face ca munca cinstită să fie desconsiderată, care

aduce ruina morală și economică în familie, și care este în cele mai multe cazuri sursa unor noi delictе pentru aceia care în neputința de a-și satisface pasiunea de joc, recurg la falșuri, escrocherii și delapidări.

Cele mai multe coduri pentru a stăvili jocurile de noroc, care din antichitatea greacă și romană și până azi tot mai multe dezastre produc în societate, cu toată satira unui Juvenal, cu toate propovăduirile morale ale capilor bisericii, precum și cu toate asprele sancțiuni edictate de la Carol cel Mare, prin capitularele sale, și până la deciziunile parlamentelor și a ordonanțelor ultimilor regi francezi, au înscris dispozițiuni dintre care unele destul de aspre, și care merită toată atențiunea.

Astfel codul penal *Olandez* prin art. 457 pedepsește și pe acela «care ia parte la un joc de noroc, într-o casă de joc accesibilă publicului, fără ca să fie nevoie de a se vedea dacă intrarea în acea casă este supusă vreunei condițiuni, sau observării unei formalități oarecare».

Cei ce fac oficiul de bancheri sau de supra-veghetori de jocuri, sunt și ei pedepsiți.

Codul penal *Japonez* pedepsește cu amendă de 1000 *yeni* pe cel ce joacă sau pariază scomptând șansa de a pierde sau câștiga (art. 185), și cu trei ani de recluziune pe cel ce joacă sau pariază în mod obișnuit. Cel ce procură localul pentru joc sau pariuri, sau care adună jucători, se pedepsește cu trei luni până la 5 ani recluziune (art. 186).

În *Anglia*, ținerea unei case de joc constituie un delict pedepsibil cu închisoarea de șase luni și munca grea. Poliția poate pătrunde cu forța în asemenea case și închide pe cei pe care îi va găsi acolo. Cultivatorii, meseriași și oamenii de serviciu cu plată, sunt opriți să joace jocuri de noroc, ori unde, cu excepția zilelor de Crăciun. În *Canada* casele de joc sunt prohibite și se pedepsește cu închisoarea de două luni, orice individ care joacă sau care numai privește jucându-se, într-o casă unde se joacă jocuri de noroc.

Codul penal *Ungar* în art. 88 pedepsește și pe acela care ia parte la un joc de noroc, într-o casă de asemenea jocuri.

Codul penal *Italian* prin art. 484 pedepsește și pe cel care procură localul unde se instalează o casă de jocuri de noroc, iar în caz de recidivă dublează pedeapsa. Și în acest cod se pedepsesc aceia care iau parte la jocuri de noroc în case de jocuri (art. 485).

Codul penal *Portughez*, prin art. 265 și 266 pedepsește cu amendă proporțională cu venitul, pe acei ce iau parte la un joc de noroc și cu șase luni închisoare pe cei ce se vor găsi ju-

când un joc de noroc cu un minor, sau care vor îndemna pe minor să joace. ¹⁾

* * *

Dar aproape toate codurile penale, edictând pedepse în contra celor ce fac *meserie* din jocuri de noroc, sau contra acelor care *țin case* de jocuri de noroc; cât și în contra acelor care se găsesc jucând în asemenea case, sau așezând în *locuri publice* jocuri de noroc, omit să definească ce sunt aceste *jocuri de noroc*, care este caracterul lor distinctiv, precum și ce trebuie să se înțeleagă prin *case de jocuri de noroc*.

În ceea ce privește această ultimă expresiune, autori ca Blanche (vol. VI, No. 284) și Chauveau și Hélie (vol. V, No. 2318) sunt de acord a spune că prin ea trebuie înțeles orice stabiliment anume amenajat în care publicul să fie admis a juca. Dacă casa nu este deschisă publicului, ea nu ia caracterul de casă de joc. Tot acești autori susțin că locurile publice prin destinațiune, cum sunt cafenelele, cabareturile, nu constituiesc case de jocuri, și jocurile de noroc exercitate acolo cad în prevederile art. 475. (Ch. et Hélie vol. V, Nr. 2320).

D. Garraud înțelege prin casă de jocuri de noroc „un établissement fixe dans lequel on laisse jouer“. Și o casă de jocuri poate lua acest caracter, chiar când ea nu este ținută și organizată exclusiv pentru această întrebuințare. Astfel o cârciumă, o cafenea în care cârciumarul sau cafegiul lasă să se joace obișnuit jocuri de noroc, se poate considera ca o casă de jocuri, deși ea nu este destinată special exploatarei jocurilor de noroc. (Garraud, vol. VI, No. 2391).

Legea Belgiană din 24 Oct. 1912. (Loi concernant le jeu) definește casa de jocuri de noroc «orice local accesibil publicului, unde sunt tolerate cu știință și în mod obișnuit jocuri de noroc», definiție largă în care intră atât casele amenajate special pentru a primi pe jucători, cât și localurile cu destinațiune alta decât aceea pentru jocuri de noroc, dar unde asemenea jocuri de noroc se practică nu întâmplător, ci obișnuit.

Jurisprudența noastră a stabilit că localul unde publicul este admis liber și obștește ca să practice un joc de noroc, este considerat ca o casă de jocuri de noroc.

Se înțelege dela sine că cluburile (*cercles fermés*) în care au acces numai membri, precum și casele particulare în care chiar în mod obișnuit, proprietarul, la el acasă, și între membrii familiei sale sau prietenilor săi organizează un joc de noroc, nu pot fi considerate drept case de jocuri. Dacă însă la adăpostul denumirii de

¹⁾ Vezi pentru legislație comparată: Frèrejourn du Saint-Jeu et Pari, No. 27 și urm.

club, cerc, sau casă particulară, s'ar disimula un tripou clandestin, aceasta ar fi o chestiune de fapt lăsată la aprecierea Tribunalelor. (Garraud op. cit. No. 2893).

* *

Cât privește definițiunea jocurilor de noroc, nu cunosc de cât două coduri penale în care ea a fost dată: cel norvegian și cel italian.

Codul penal norvegian în § 299, zice: «Sunt considerate ca jocuri de noroc, toate jocurile pe bani, precum și toate acelea în care un interes este în cauză și în care dorința de câștig se manifestă ca predominantă, fie prin felul de a juca, fie prin marea valoare a mizelor».

Codul penal italian, a înscris o altă definițiune, mult mai juridică și care ar putea fi adoptată

«Pentru aplicarea legii penale, sunt considerate ca jocuri de noroc, acelea în care pagubă sau câștigul într'un scop de profit, depind în întregime sau aproape în întregime de noroc» (art. 487).

După Chauveau și Hélie (Théorie du code pénal, T. V, No. 2322) «sunt jocuri de noroc acelea în care hazardul singur prezidează», iar după Blanche (Études pratiques sur le code pénal No. 289 și 290) sunt considerate jocuri de noroc acelea în care «norocul predomină asupra adresei și combinațiilor inteligenței».

D. Garraud consideră acest al doilea concept ca mai puțin sigur decât cel dintâi, pe motivul că «s'ar lăsa o prea largă putere de apreciere Tribunalelor» (op. cit. No. 2386).

Curtea noastră de Casație, prin decisiunea No. 1138 din 25 Iunie 1919 interpretând art. 350 c. p., stabilește că sunt jocuri de noroc «acelea de pură întâmplare, sau acelea în care întâmplarea este totul, iar știința, priceperea sau calculul, nimic, sau prea puțin».

Instanța noastră supremă îmbrățișează teoria penalistilor Chauveau și Hélie și se găsește alături de formula adoptată și de Curtea de Casație franceză, care prin aplicarea acelorasi principii, nu a considerat ca jocuri de noroc și pe acelea în care abilitatea, știința sau calculul intrau cu o însemnată parte. (Dalloz, suppl. au répert. tom. IX, Jeu, pag. 55).

Având aceste date asupra înțelesului expresiunii de *jocuri de noroc*, prima datorie a judecătorului fondului, chemat să aprecieze caracterul juridic al unui joc determinat, este de a căuta să vadă dacă norocul predomină asupra abilității, sau dacă știința este elementul principal; hotărârea care ar lăsa în această privință să subsiste un dubiu serios, este casabilă. Și aceasta este și natural, căci nu este vorba de a ști dacă un joc, așa cum a fost el practicat în speță,

ereea un joc de noroc, ci dacă cutare joc considerat în el însuși, cu regulile care-i sunt proprii, cu caracterul lui aparte, independent de circumstanțele de fapt, este unul din acelea pe care le vizează legea.

Este deci necesar ca instanța de fond, având să statueze asupra caracterului unui joc, să indice în mod precis, elementele din care se compune, pentru ca controlul Curței de Casație să se poată exercita realmente, căutând dacă în faptele specificate judecătorul fondului a dedus în mod juridic caracterul adevărat al jocului²⁾. Ceece Curtea noastră de Casație, în decisiunea vorbită, lămurește pe deplin, zicând:

«În speță instanța de fond se mărginește a afirma că toate jocurile de cărți sunt jocuri de noroc, fără însă a arăta în ce constau jocurile de cărți incriminate și în ce mod se desfășurau, pentru ca instanța supremă să-și poată exercita dreptul său de control; că dacă instanțele de fond au o putere nemărginită de a aprecia faptele și a stabili natura lor, nu au aceeași putere legală pentru a determina raportul lor cu dreptul; că din acest punct de vedere hotărârile instanțelor de fond pot fi totdeauna censurate de Curtea de Casație».

* *

Jurisprudența franceză consideră ca jocuri de noroc:

Bacaraia: Cass. 24 Noem. 1885 (Dalloz, 1856, I. 95); *Chemin de fer*: Aix, 1861 (Dalloz, 1861, 5. 275); «*La bouillotte*»: Rennes, 1839 (Dalloz, Rép. Jeu. No. 71); «*Les douze points*»: Paris, 1844; «*Le Cocagne*»: Cass. 1832 (Dalloz, 1883, 1. 48); «*Le quinze*»: Cass. 1861 (Dalloz, 1861, 1. 275). Cășorii, ruleta, «trente et quarante», pokerul, «sport», «billard des chasseurs», «vingt-et-un», lotonul, sunt și acestea considerate ca jocuri de noroc (Frèrejouan du Saint).

Din contra, jurisprudența a refuzat să acorde această calitate, unor jocuri ca:

Ecarteul: Cass. 1836 (Dalloz, Rép. Jeu. No. 12); Bordeaux, 1844 (Sirey, 1845, 2. 546); Pau, 1861 (Sirey, 1861, 2, 424); Cass. 1863 (Sirey, 1863, I. 551). În sens contrar Paris 1839 (Journ. du Palais 1839, 2. 506; Rennes 1839 (id. 1839, 2. 574; Rennes 1839 (Dalloz, Rép. Jeu. 12); Paris 1844 (J. du Palais 1844, 357).

Piquetul: Cass. 1836 (Dalloz, Rép. Jeu. 12) Cass. 1841 (Sirey 1845, 2546 *ad-notam*; «*Le berique*»: Cass. 1853 (Bull. Crim. No. 122); «*La bête ombrée*»: Trib. de Chaumont 1826; «*La mouche*»: Cass. 1856 (Sirey, 1858, 1. 416); *Biliardul* și în special «*la poule*»: Cass. 1861 (Sirey, 1. 326).

2) Vezi în această privință Frèrejouan du Saint, op. cit. No. 106 și Cass.-fr. 24 Juillet 1891. Sénéchal, Gazette des Trib. 29 Juillet 1891.

În aceeași categorie au mai fost rânduite: Wistul, Șahul, «le jeu de paume», «le jeu de bou-chon», «le palet», popicele, recunoscându-se că în aceste jocuri, știința, adresa, abilitatea paralizează cu mult influența hazardului.

I. B. GEORGESCU

Prim Procuror Trib. Dolj.

Demisia Consiliului de Disciplina în fața Adunării Baroului de Ilfov

La 6 Martie a avut loc adunarea noastră după chemarea decanului.

Sala populată și animată. Chiar agitată. Mai mult decât atât, turbulentă. E regretabil. Sunt sigur că nu vom obține nimic serios, atâta vreme cât nu ne vom putea stăpâni nervii.

Decanul a arătat motivele pentru care Consiliul de Disciplina a demisionat. A vorbit frumos ca întotdeauna și cald ca niciodată. Emoțiunea de care era stăpânit arăta toată grija ce-i umplea sufletul pentru soarta corpului avocaților.

A urmat colegul Oncescu, apoi Aurel Eliescu, apoi Xenii care a citit o moțiune. Această moțiune aprobă în total purtarea consiliului de disciplină, a primit demisia și a hotărât realegerea aceluiași Consiliu.

Nici nu putea face mai puțin, fără să se dezavueze.

Putea însă să facă mult mai mult această adunare, dacă nu ar fi fost așa de grăbită.

În adevăr, vom realege pe decan și consiliu de disciplină. Peste câțiva timp, vor judeca din nou un caz simili-Ghul și sunt sigur că va da aceeași sentință. Condamnatul va face apel și, nu sunt sigur, dar se poate întâmpla ca Onor. Curtea de Apel să aducă o decizie care să reducă pedeapsa cât și pe a lui Ghul.

Atunci? Bine înțeles: demisia Consiliului, moțiunea Adunării și realegerea Consiliului.

Apoi iar judecata altui greșit (sunt vr-o 40!) iar condamnare severă, iar apel cu reducere, iar demisie, etc., etc.

Până când?

Evident, în organizarea mecanismului Justiției la barou e un defect. Acest defect era datorat Adunării să-l găsească și să-l înlăture.

N-a făcut-o pentru că din nefericire, adunările noastre sunt lipsite de orice spirit constructiv.

Pentru înlăturarea acestui «defect» spun următoarele:

Cauza lui stă în faptul că Corpul Avocaților socotește că «onoarea» corpului îi aparține numai lui; că așa fiind, el a «dat paza onoarei și demnității sale, Consiliului de disciplină» (vezi art. 51 L. C. A.), și că, prin urmare, numai acest Consiliu, singur și fără alt control, administrează justiția diferitelor cazuri.

Aceeași L. C. A., prevede însă prin art. 60, că «deciziunea Consiliului în materie disciplinară este supusă apelului înaintea Curții de Apel». Adică, Corpul de Avocați nu este liber să hotărască, singur și fără control, prin Consiliu său de disciplină, asupra onoarei sale! Aceasta e legea. Poate veni Curtea de Apel — care nu e Corp de Avocați să zică: Onoarea Corpului de Avocați nu e aceea din decizia Consiliului său; eu o cunosc mai bine: este aceasta din decizia mea Curtea de Apel și-ți impun să o recunoști ca atare!

De necrezut, și totuși așa este.

Onoarea este un sentiment pur subiectiv fie la individ, fie la un organism individual.

Pentru acest motiv, la toate corpurile sociale organizate onoarea este un sentiment închis în organismul însuși: la Armată, Consiliul de reformă, judecă în primă și ultimă instanță; la Biserică, Consistoriul, idem; la Școală, Consiliul profesoral, etc., la Magistratură, idem!

A 2-a instanță, este numai pentru judecarea formei: la Consiliu de reformă, recurs la Ministerul de război, la Consistoriu, recurs la Sf. Sinod, la Cons. profesoral didactic, recurs la Cons. permanent de instrucție, etc. La toate, asupra faptului, o singură instanță: «Corpul»; a 2-a instanță numai asupra formei.

Prin ce regretabilă scăpare de vedere, tocmai la Corpul Avocaților, legea a pus 2 instanțe de fond, atât de diferite: una a Corpului și alta afară din Corp?

Aci este: această a 2-a instanță de fond — Curtea de Apel — constituie defectul în administrarea justiției la Corpul nostru.

Adunarea trebuia să-l arate și să-l înlăture. L-am arătat eu aci; să arăt și mijlocul de a-l înlătura. O lege cu următorul singur articol: «Art. 60 și 61 din L. C. A. se suprimă. Deciziile Consil. de Disciplină sunt supuse recursului la Înalta Curte de Casație în termen de 15 zile dela comunicarea deciziei. El este suspensiv de executare.

Aceasta este singura soluție pozitivă a demisiei Consiliului Disciplinei. Adunarea generală viitoare trebuie să dea mandat imperativ viitorului Consiliu, ca să o realizeze cu orice preț. E vorba chiar de existența morală a corpului nostru.

POPESCU TUDOR

Advocat

Bibliotecile Tribunalelor din Basarabia

(Lipsa codurilor uzuale: Doniei, Armenopol și Hrisovul lui Mavrocordat).

Întotdeauna, cine are cărți multe, știe mai mult; acest adevăr, se aplică și la profesioniștii științei dreptului.

Tot așa, în temă generală, s'ar putea spune că, soluțiunile juridice, cu adevărat fericite, n'au fost emise decât de instanțele judecătorești cari au o bibliotecă.

Trebuie însă să recunoaștem că chiar tribunalele noastre din vechiul regat, afară de rari excepțiuni, nu au nici măcar o bibliotecă redusă, lacuna fiind suplinită prin micile biblioteci particulare ale profesioniștilor. La multe tribunale, unde o așa zisă bibliotecă există, e compusă din cărți cari nu pot fi citite nici măcar cu titlul de curiozitate.

Astăzi, în urma războiului, micile biblioteci particulare s'au pierdut și ele; alte cărți sunt greu de cumpărat fie din cauza scumpetei ori a nesigurantei transportului lor din țări îndepărtate, fie că mulți așteaptă vremea când să-și procure cărți conforme cu codurile unificate ale României mari. Profesioniștii se mărginesc la experiența de altă dată și la uz, care după cum scrie Pliniu¹⁾ «e cea mai sigură călăuză în toate lucrurile».

Nimeni nu va tăgădui puterea experienței și a uzului, atunci când e vorba de vechi avocați și încercați magistrați. La primele două instanțe judecătorești însă, magistratura este aproape reînviată, iar baroul compus din elemente tinere. Magistrații și avocații mai tineri, nu se formează decât ajutându-se de experiența celor mai vechi; este însă știut că experiența dacă poate forma pe cineva, însă niciodată nu-l poate cultiva. Soluțiunile date de aceștia din urmă, cărora fondul necesar le lipsește, vor suferi — în mod figurat — de maladia numită în medicină, scolioză.

Din acest punct de vedere, socot drept adevărată părerea d-lui Tr. Alexandrescu, prim-șefedinte Trib. Teleorman, cum că suntem amenințați de o magistratură a epigonilor (*Curierul Judiciar*, ultim număr pe 1919), cu singura scuză drept adăugire că, suntem epigoni involuntari.

Aceiaș seacă culturală domnește și printre tinerii avocați cărora, dacă nu le lipsește dorința de a face avere, le lipsește însă codurile uzuale. Am auzit că multora din ei, le convine această situație precară, căci nu muncesc deloc, procesele se termină fără desbateri, iar onorarul e mai mare decât în vremurile când se țineau

1) Unus efficacissimus rerum omnium magister.

Plinius. — Nat. hist. XXVI, 2.—

pledoarii savante. Cu regret, mărturisesc că aceste frumoase zile dela Aranjuez, vor mai dura încă mult timp.

Despre bibliotecile judecătorilor de pace din Basarabia, nu pot să scriu nici un cuvânt, căci ele nu există; același lucru se poate spune și despre bibliotecile judecătorilor de ocoale din vechiul regat. Lapsus calami — în timp de opt ani cât am fost magistrat pe la diferitele judecătoreii, am găsit numai la ocolul Ostrov-Constanța, în 1914, o colecțiune a revistei „Curierul judiciar” care, culme a ironiei, tocmai pentru că o asemenea colecțiune era o comoară — era cu filele netăiate și multe numere pierdute.

Așa fiind, oricine își poate închipui ce se poate spune despre bibliotecile tribunalelor din Basarabia.

Vechile biblioteci ruse ale congreselor judecătorilor de pace (siezde), înlocuite cu tribunalele noastre de județ, nu mai pot fi utilizate din cauză că buletinele Senatului Cărmuitor (Casația rusă), sunt foarte vechi și lipsesc cu mult înaintea începerii războiului rus din 1914. Autori cari ar fi de un real folos ca Isaceuko, Titriumof, Borovicovschi, Gordon, Anincof, savanți proceduriști civili, lipsesc cu desăvârșire; numeroșii comentatori ai codului civil rus ca Șerșenevici, Gaugher, Vascovschi, Golinsten, lipsesc deasemeni. În materie de cod și procedură civilă, textele de legi, sunt singurele izvoare de conducere atât ale pledanților cât și ale redactorilor hotărârilor.

Diferitele legi speciale ca, legea obiceiului țărănesc, după care judecau foștii judecători de pace (miravoi sudie și zemșchii neceadnici) — sau legi fiscale ca aceea a axizelor, sunt sau necunoscute, sau abia se pot găsi cu multă greutate câte un singur articol din lege — acel necesar în cauză — tradus și acela de un translator fără noțiunea exactă a cuvântului tehnic juridic corespunzător.

În Basarabia, nu există nici măcar acele mici biblioteci particulare ale juriștilor. Revoluția rusă a distrus cea mai mare parte din ele, iar cele care din întâmplare au mai rămas, au fost distruse sau ascunse de însăși proprietarii lor, de teama de a nu fi considerați ca boeri (burjui), ori proletari intelectuali.

Apropierea de Nistru a trupelor imperialiste ruse, a fost un alt motiv, ca avocații ruși să nu depună legiuitul jurământ pentru a avea dreptul să pledeze în fața instanțelor române, iar foștii magistrați să refuze posturile oferite de guvernul nostru; acest fapt, ne-a lipsit indirect de un izvor, poate cel mai exact, în interpretarea legilor civile ruse, aplicabile încă în această provincie românească din stânga Prutului.

Câteodată, când din fericire, găsești o carte importantă, nu o poți traduce în întregime ca să cunoști economia generală a legii, iar ceea ce isbutești cu greu să traduci, e cu prețul distragerii translatorilor dela lucrările unde se cere o rezolvare zilnică a afacerilor; ar fi de ajuns să arăt una din multiplele lor ocupațiuni — traducerea din oficiu a sutelor de dosare penale — pentru a se vedea cât sunt de necesari lucrărilor absolut curente. A traduce o pagină din un autor, este un lux pentru magistratul care vrea să-și dea mai bine seama de obârșia unei controverse. Așa se explică puținele hotărâri bine motivate; celelalte hotărâri, cu drept cuvânt nevertibrate, li s'ar putea aplica vorbele bătrânului filosof Seneca²⁾: „Mai mult sună decât valorează”.

O stea ocrotitoare a tuturor profesioniștilor dreptului în Basarabia, este că dificultățile de care vorbesc mai sus, le întâmpină numai în afacerile civile unde, nici experiența și cu atât mai mult uzul, nu poate ajuta la nimic; veșnic apar lucruri noi chiar în chestiunile cari păreau definitiv soluționate.

Ceeace însă e curios — fapt asupra căruia aș dori să atrag deosebită atențiune — este că nici o instanță judecătorească din Basarabia, nu posedă în materie civilă decât codul și procedura civilă rusă, bineînțeles tradusă în românește cu toată competența unor oameni de carieră ca d-nii avocați I. Nădejde și Luca Brânză; dar, aceste coduri trimise oficial nu sunt suficiente și nici cele dintâi cari ar fi trebuit trimise.

Articolul 46 din codul general rus (svod zakonov) tomul X, cum și paragraful 63 din legea rusă din 29 Februarie 1828, relativă la administrarea provinciei Basarabiei, spune clar că în această provincie alipită imperiului rus, afară de județele Akerman, Ismail și Cahul luate în urma tratatului dela Berlin din 1878 — se vor aplica vechile legiuri găsite în vigoare și numai în caz de insuficiență ale acestor legi, se vor aplica legile generale ale imperiului rus, adică codul și procedura civilă rusă.

Vechile legiuri românești găsite în vigoare în Basarabia sunt: Codul Andronache Donici, Nexabiblu lui Armenopol și Hrisovul sobornicesc a lui Mavrocordat din 28 Decembrie 1875.

Voi adăuga că, același lucru este susținut și în doctrină; voi cita numai pe A. M. Guleaef, profesor la facultatea de drept și la liceul superior juridic din Moscova, care în cartea sa „Drept civil rus” ediția II din 1911 pag. 8 paragraful 9 al. IV, vorbind despre legile cari se aplică pe teritoriul imperiului rus spune: „În ținutul Basarabiei se aplică Nexabiblu lui Armenopol făcut la 1345 pe baza legislațiilor bizantine. Acest cod nu exclude și aplicarea tomului X partea I (codul civil) din legile generale ruse”.

Numeroasele jurisprudențe ale Senatului (Casația) din care relevăm deciziunile 444/1876, 14/1881, 59/1885, 72/1902, 9/1902 și 35/1909, confirmă aceleași principii înfrățite cu doctrina, adăugând că în Basarabia, în afară de textul grec a lui Armenopol, cel mai bun pentru interpretare, pot fi aplicate și Bazilicalele.

Același lucru se susține și de către jurisconsultul Lew Kasso, care s'a ocupat în special cu legile aplicabile în Basarabia.

Din cele expuse se vede că, instanțele judecătorești din Basarabia dacă sunt dorite a avea câte o mică bibliotecă restrânsă, deocamdată cer măcar codurile uzuale românești vechi, aplicabile cu prioritate față de legiurile generale civile ruse.

Nu cunosc nici un tribunal care să posedă oficial vechile legiuri, deși codul Donici, se găsește în primul tom al codurilor române a d-lui C. Hamangiu. Cu toată stăruința care am depus-o, nu am putut găsi un manual a lui Armenopol; totuși această carte, deși rară, se găsește tradusă în limba rusă de El. Stanerov, în 1908, de unde apoi s'ar putea traduce în românește.

Din această cauză, magistrații aplică dintr'odată codul și procedura civilă rusă, fără a mai cerceta și găsi, dacă vechile legi sunt insuficiente. Cu alte cuvinte: muncă titanică, trudă zadarnică, lucrări casabile!

E drept că, în revista juridică „Cuvântul Dreptății” din Chișinău, se văd câteva hotărâri a câtorva magistrați selecti, din care reese străduința lor în aplicarea vechilor legiuri și cred că mai sunt magistrați cari nu recurg la legile ruse, decât când nu pot găsi o soluțiune în legiurile vechi.

Românii s'au plâns întotdeauna că foștii magistrați ruși, deși aveau o lege expresă ca aceea din 29 Februarie 1828, deja amintită, însă dintr'un șovinism rău înțeles, aplicau aproape curent codul și procedura civilă rusă. De altfel chiar Casația rusă, din aceleași sentimente ruso-filice, încuraja acest sistem, stabilind dăună

2) Plus sonat quam valet.

toarea jurisprudență că instanțele judecătorești basarabene, vor aplica de atâtea ori legile generale ruse, de câte ori legile vechi române sunt nu numai insuficiente, dar chiar și când ele ar fi neînțelese.

El lesne de priceput cum judecătorii ruși găseau întotdeauna că vechile legiuri românești sunt insuficiente și neclare!

Totuși, trebuie să adaug că, chiar magistrații ruși aplicau legile pământene, dar numai în materie de succesiuni. Mai greu de înțeles e faptul cum magistrații români, se folosesc de aceleași argumente rusești, crezându-le irefragabile și se servesc de aceeași logică înfeodată pentru a oprima legiurile pământene, iar alții nu au nici patriotica muștrare de cuget de a aplica aceste legi — ca rușii măcar în materia moștenirilor.

Dacă profesioniștii noștri ar ceta măcar o singură dată codul lui Donici, ar vedea ce complect a fost el pentru anul 1814, cât e de adequat cu codul nostru civil actual și n'ar mai prefera veșnicile eremiade cum că învață un cod civil strein, fără nici un folos practic pentru mai târziu.

Și când te gândești că aceste coduri vechi au fost «suficiente» și «înțelese» pe vremea lor în vechea Moldovă și că atunci nu se recurgea la alte coduri, necum la codul civil rus, pentru rezolvirea afacerilor oricât de grele ar fi părute ele — când te mai gândești că dreptul civil basarabean, n'a mai evoluat timp de 100 de ani — și când în sfârșit ții seamă că legile familiei Romanovilor, doar în Basarabia de se mai respectă, căci în tot restul vastului imperiu alte legi, clădite pe alte baze conduc poporul rus — e greu de înțeles cum cineva pledează, iar altul aplică incurcatul cod civil rus, când pentru explicarea lui Donici, ai la îndemână manualul lui Armenopol, dreptul roman și codul nostru civil de astăzi!

Această digresiune făcută anume, e motivată în scopul de a se vedea, nu numai lipsa unor biblioteci pe cât de restrânse pe atât de necesare, dar spre a evidenția lipsa codurilor uzuale, datorită cărui fapt se explică și anomalia ce a făcut obiectul digresiunii.

Sunt însă încredințat că, acei cari au muncit atât de mult pentru ridicarea prestigiului justiției în Basarabia — sub auspiciile lor, se va împlini și această lacună.

CONSTANTIN DOBOȘ
Judecător Trib. Hotin

CRONICA JUDICIARA

Femeia - avocat

Sunt aproape 30 de ani, de când pentru prima oară baroul de Ilfov a fost chemat să se pronunțe dacă incinta judiciară trebuie deschisă femeii în calitate de avocat. De atunci, în diferite rânduri, barburile și-au spus cuvântul în această chestiune, mărturisind aproape unanim prin deciziunile lor, că la admiterea femeii în ordinul avocaților nu se împotrivesc nici legea, nici tradițiunea juridică. Instanțele de apel au confirmat mai în totdauna hotărârile barourilor. Înalta Curte însă nu le-a consfințit, astfel că ar fi cazul să se spună că, acolo unde interpretul timid ezită, trebuie să intervină opera interpretativă sau creatoare a legiuitorului.

Un cronicar imparțial nu poate trece cu vederea faptul că, pe cât se pare, suntem singura țară, dacă exceptăm Turcia, în care femeia nu este încă primită să profeseze avocatura. Căror cauze se datorează această stare? Este cert că text de lege prohibitiv nu există. N'a existat nici la 26 Iunie 1891, când baroul de Ilfov a admis înscrierea D-rei Sarmiza Bilescu, nici astăzi, sub imperiul legii Corpului de avocați din 1907, nu există împiedicare.

Femeia este exclusă dela profesiunea de avocat, pe cale de interpretare. În tăcerea legii, interpretarea judecătorească adauge, creiază incapacitate, descoperă impedimente, ca să proclame, în cele din urmă, că în starea actuală a legislațiunii femeia nu poate fi admisă ca avocat.

Dacă nu este împiedicare expresă, interpretarea cată să fină seamă de spiritul vremii. Nu este vorba decât de rezolvarea în sensul libertății a unei chestiuni de capacitate profesională. — Să fi fost o imposibilitate la 1891, din cauza impreciziunii legii? Nimeni nu a putut susține atunci nici lipsa de însușiri a femeii, nici dreptul ei la existență!

Un asemenea drept la existență, când greutățile apasă asupra familiilor și femeile au dovedit puterea lor de muncă, nu li se mai poate contesta astăzi. Totul reclamă egalizarea lor în drepturi și privilegii cu bărbații, o egalizare complectă nu numai în ce privește exercițiul drepturilor civile ci și celor publice.

Interpretarea este operă relativă. Ea poate trece dincolo de înțelesul strâmt al unei legi, cum poate să se îndepărteze, ca de un anacronism, de spiritul care a patronat-o. Meritul interpretării este cu atât mai mare, când, având intuițiunea ideilor unei epoci, poate preconiza o reformă, o poate înlocui, provocând înfăptuirea ei cu o oră mai înainte. Rolul interpretului este însă mai redus, în cazul femeii-avocat, căci nimic nu se opune, în sensul ideilor de azi, ca femeia să fie admisă a exercita această profesiune.

Curtea de apel s. III din București, având să se pronunțe zilele acestea asupra deciziunii baroului de Ilfov, relativ la înscrierea D-nei Ella Negruzzi în ordinul avocaților, a confirmat această înscriere prin decizia No. 30 din 8 Martie cor.

Să sperăm că hotărârea instanței de apel va găsi aprobare înaintea Înaltei Curți de Casație.

GRICON

* * *

Chestiunea chiriilor în Franța

Aplicarea noiei legi asupra urcării chiriilor în Franța a dat loc la consecințe neașteptate. D-l Reynaud, substitut la Trib. Senei, cunoscutul autor al monografiei: «Abuzul de drept» (*L'abus de droit*, Paris, 1903), este acela, care a avut meritul să pună în evidență aceste consecințe.

Speța era următoarea: un proprietar urcase în mod exagerat chiria față de cuantumul vechiului contract, chiriașul trebuia să accepte condițiunile impuse sau se vedea amenințat cu expulzarea.

D-l substitut Reynaud a dezvoltat teoria următoare și pe care Trib. Senei, Secția X-a a admis-o: Contractul de închiriere încheiat în condițiunile de mai sus este nul, de oarece consimțământul chiriașului a fost înfăptuit de violenței; niciun drept nu poate decurge din acel contract pentru proprietar. Fără măcar a interveui în proces ca parte civilă, chiriașul poate refuza plata chiriei proprietarului condamnat pentru speculă de închiriere. Și aceasta în vederea următorului raționament: dintr'un contract, care își are obârșia într'un fapt ilicit, delictuos, și pentru care proprietarul a fost condamnat, nu poate să rezulte un drept; căci o infracțiune nu poate să fie un izvor de obligație și în plus: *nemo auditar propriam turpitudinem allegans*.

Primejdia acestui raționament este că el s'ar putea întoarce chiar contra chiriașului, căruia proprietarul ar putea să-i vorbească la rândul său astfel: «Refuz plata chiriei sub cuvânt că contractul e nul — și această nulitate există și față de d-ta și, prin urmare, nimic nu mă împiedică să cer expulzarea d-tale din imobilul ce-l locuiești, căci nu-l deții în calitate de chiriaș».

Este adevărat că această teorie cu două tăișuri, ajunge să fie mai neplăcută pentru chiriaș, decât pentru proprietar.

* * *

Chestiunea eredității aparente

Privitor la chestiunea validității actelor de înstrăinări săvârșite de moștenitorul aparent, găsim interesant a publica părerea d-lui Ambroise Colin, profesor onorific la Facultatea de drept din Paris și Consilier la Înalta Curte de Casație din Paris, eminentul civilist, exprimată într-o scrisoare adresată d-lui Eugen Petit, magistrat:

«Părerea care consistă a rezolva chestiunea actelor moștenitorului aparent prin aplicarea principiilor responsabilității se poate susține foarte bine, cu o condițiune să nu fie întinsă la exces. În adevăr, în asemenea materie nu ar putea să fie loc pentru aplicarea teoriei culpei comune — sancțiunea culpei săvârșită deoparte și de alta (moștenitorul adevărat a fost imprudent, dar și dobânditorul), nefiind susceptibilă de diviziune, nici de repartițiune. — Tot sau nimic. Revendicarea este posibilă sau nu este. Ideea, de a încerca o împărțea la responsabilităților, de pildă, autorizând revendicarea moștenitorului adevărat, dar cu sarcina de a da o oarecare despăgubire pecuniară dobânditorului, ar fi greu de admis după părerea mea, de Tribunal».

Despre țaria actelor moștenitorului, aparent același autor se ocupă în *Cours élémentaire de droit civil français*, făcut în colaborare cu H. Capitant, profesor de legislație civilă comparată la Facultatea de drept din Paris — Tom. III, p. 451 și 484 — unde spune în proprii termeni, că, deși ne găsim în prezența unei înstrăinări a lucrului altuia, totuși este greu să nu se aplice soluțiunile jurisprudențiale privitoare la actele moștenitorului aparent și că, deci, caută a se admite validitatea acestora cel puțin în profitul terților dobânditori de bună credință. Prin urmare, toată chestiunea se reduce la o chestie de fapt lăsată la aprecierea judecătorului de fond, care va pronunța valabilitatea actelor moștenitorului aparent, oricâte ori va constata că dobânditorii nu sunt de rea credință.

G. PLASTARA

RECENZII

Buletinul secției juridice al asociațiunii pentru știință și reforma socială, No. 1.

Cele două mari probleme: revizuirea Constituției și unificarea legislației, au început să preocupe cercurile juristilor, mai cu seamă, că actualul Parlament păstrează față de urgența lor o pasivitate neexplicabilă.

D-l Corneliu Botez, Președintele secției a pus în discuțiune două chestiuni: revizuirea Constituției în dispozițiunile privitoare la puterea judecătorească, în care scop d-sa a întocmit și un ante-proiect, urmat de o documentată expunere legislativă comparată.

D-l Anibal Teodorescu, Conferențiar la Universitatea din București, expune: un plan de reformă a contenciosului administrativ, care să aibă la bază o secțiune administrativă pe lângă trib. ordinare, cu magistrați specializați, dacă nu pentru toate, dar cel puțin pentru 2—3 județe.

D-l Eugen Crăciun, avocat, publică un documentat studiu de legislație comparată asupra situației juridice a femeii măritate.

Se înalță activitatea acestei secțiuni juridice, care în mod modest, dar totuși cu multă competență prepară materialul necesar marelui operă legislative a României-Mari de mâine.

E. C. DECUSARĂ

BIBLIOGRAFII

A apărut: Colecțiune de legi, Decrete-legi, Regulamente, Decrete, Deciziuni ministeriale și orice alte măsuri luate în vederea stărei de război (5 Ianuarie 1918—31 Martie s. c. 1919) Vol. II, Edițiune oficială,

întocmită prin îngrijirea Ministerului de Justiție. Un volum de 900 pag. format mare, Preț 30 lei.

— Dreptul de Grevă, de E. C. Decusară, cu o prefață de d-l Profesor A. C. Cuza. Ed. Tip. Societății Anonime „Curierul Judiciar”. Preț 4 lei.

CHARTA MUNCII. — Contractul colectiv. — Organizarea internațională a muncii. — Fazele contractului de muncă (vol. I), de d-l D. R. Ioanășescu, Profesor de legislație industrială la Academia de Înalte studii comerciale și industriale, Avocat. O broșură format mare, conținând 220 pagini.

În numărul viitor vom face o dare de seamă.

TRIBUNALUL BUZĂU, SECȚIA II

Audiența din 16 Noembrie 1919

Președinția d-lui GHINEA CONSTANTINESCU, judecător Const. Niculescu, zis Jurubiță și Gh. Moldoveanu, zis Broșcoi cu Ministerul Public

Proces-verbal No. 8195

Mandat de arestare. — Reconfirmare. — De când începe să cîrge data reconfirmării? Art. 113 pr. pen. și art. 216 din legea de org. judecătorească, art. 730 și 731 pr. civ.

1. Conform art. 113 pr. pen., orice mandat de arestare trebuie să fie supus controlului tribunalului din lună în lună spre a fi confirmat sau infirmat, și legiuitorul a edictat această dispozițiune pentru a garanta libertatea individuală, mandatul de arestare având un caracter provizoriu, și starea de prevenție, constituind o excepție, regula generală fiind libertatea.

Punctul de plecare al termenului pe care Tribunalul urmează a-l avea la confirmarea sau infirmarea mandatului, conform art. 113 pr. pen., nu poate fi decât data confirmării sau neconfirmării anterioare efectuate de Tribunal, iar nu data emiterii mandatului de arestare.

2. Data confirmării căzând într-o zi de sărbătoare legală, conform art. 730 și 731 pr. civilă, se poate pronunța legal, după expirarea acestor zile. Prin urmare, în speșă, data confirmării expirând la 8 Noembrie 1919, când era o sărbătoare legală (Sf. Dumitru), iar a doua zi, 9 Noembrie, fiind iarăși sărbătoare legală (Duminică), urmează că la 10 Noembrie Tribunalul se poate pronunța în mod legal asupra reconfirmării mandatelor de arestare emise în contra preveniților.

Tribunalul,

Asupra chestiunii de nulitatea mandatelor de arestare privitoare pe prevenții Const. Niculescu zis Jurubiță și Gheorghe Moldoveanu zis Broșcoi ridicată din oficiu de Tribunal și trasă din împrejurarea că dela data emiterii mandatelor de arestare, 8 Octombrie 1919 și până la 10 Noembrie 1919, termen fixat de Tribunal pentru reconfirmare a trecut mai mult decât o lună:

Având în vedere că din examinarea lucrărilor aflate la dosarul instrucției se constată în fapt cele ce urmează:

La 6 August 1919 prin rechizitorul introductiv cu No. 5306/1919 Parchetul local, a deschis acțiune publică contra lor: Const. Niculescu zis Jurubiță și Gheorghe Moldoveanu zis Broșcoi ș. a. pentru faptele de furt și tănuire prevăzute și pedepsite de art. 310, 40, 306, 308, 53 și 54 c. p. și afacerea fiind trimisă la instrucție d-l judecător de instrucție în aceeași zi de 6 August 1919, în urma interogatoriilor a emis mandatele de arestare

No. 7901 și 7902/1919 în contra preveniților de mai sus, mandate ce s'au confirmat de acest Tribunal prin procesul-verbal No. 6308 din 7 August 1919; prin adresa No. 8926/1919 d-l judecător de instrucție comunicând că preveniții împlinesc o lună sub arest la 7 Septembrie 1919, Tribunalul prin procesul-verbal No. 6605, în ziua de 8 Septembrie 1919, a reconfirmat mandatele de arestare; iarăși d-l judecător de instrucție prin adresa No. 10174 cu data 7 Octombrie 1919, și reg. la Tribunal sub No. 15059 din 8 Octombrie 1919, comunicând că inculpații împlinesc două luni de prevenție, în aceeași zi Tribunalul prin procesul-verbal No. 7669 a reconfirmat din nou mandatele de arestare și, în fine, d-l judecător local prin adresa No. 11143 din 7 Noembrie a. e. iarăși face cunoscut că inculpații împlinesc 3 luni de prevenție în ziua de 8 Noembrie 1919, iar Tribunalul a dispus aducerea preveniților în ziua de 10 Noembrie spre a se pronunța asupra reconfirmării mandatelor de arestare;

Acestea fiind împrejurările de fapt, urmează a se examina chestiunea dacă Tribunalul astăzi, la data de 10 Noembrie 1919 se mai poate pronunța asupra reconfirmării sau infirmării mandatelor de arestare și dacă nu cumva ele sunt nule prin expirarea termenului prevăzut de lege pentru validitatea lor;

Având în vedere că prin art. 113 pr. pen., articol modificat la 15 Martie 1902, legiuitorul în interesul de a garanta libertatea individuală, a ținut a păstra mandatului de arestare un caracter provizoriu, stabilind că libertatea este regula, și detenția preventivă excepțiunea, iar în afacerile aflate în cercetarea cabinetelor de instrucție care prin gravitatea sau complexitatea lor comportă o prevenție mai îndelungată pentru infractori, mandatele de arestare emise contra unor asemenea preveniți să fie supuse controlului Tribunalului din lună în lună, având a se pronunța asupra confirmării sau infirmării lor în raport cu interesul instrucției;

Având în vedere în ceea ce privește punctul de plecare al termenului pe care Tribunalul urmează a-l avea în vedere la confirmarea sau infirmarea mandatului după art. 113 pr. pen., nu poate fi decât data confirmării sau reconfirmării anterioare efectuată de tribunal, iar nu data ce poartă mandatul de arestare, fapt ce rezultă și din termenii categoriei ai art. 113 pr. pen., care cuprinde: «Dacă în timp de o lună dela confirmarea mandatului conform art. 97, judecătorul de instrucție ne va statua asupra prevențiunii printr-o ordonanță de urmărire, prevenitul va fi pus în libertate, afară numai dacă Tribunalul, constituit conform art. 97, asupra raportului judeului de instrucție nu va decide motivat că există un interes pentru instrucțiune ca inculpatul să rămână sub detențiunea preventivă. Tot astfel se va urma succesiv din lună în lună până la pronunțarea ordonanței definitive»;

Considerând că valoarea unui mandat de arestare emis în cazurile și cu formele anume prevăzute de lege își împrumută puterea dela împrejurarea confirmării lui de Tribunal, constituit după cele orânduite de art. 97 pr. pen., adică prin ascultarea inculpatului, citirea raportului d-lui judecător și concluziunile Ministerului Public, adică, într'un cuvânt, dela întărirea lui de Tribunal care examinează din nou faptele ascultând concluziunile tuturor factorilor care au contribuit la punerea prevenitului în stare privativă de libertate; deci era firesc ca legiuitorul să prevadă prin art. 113 pr. pen. ca punct de plecare a noilor reconfirmări din lună în lună, confirmările anterioare ale Tribunalului, iar nu data mandatului de arestare;

Având în vedere că prin legea de organizare judecăt. din 11 Aprilie 1913, art. 113 pr. pen., a fost modificat

sub raportul punctului de plecare a lunii de când Tribunalul urmează a se purta asupra noilor confirmări, în sensul că acest punct trebuie a fi socotit dela data primului mandat (art. 216).

Având în vedere că în fapt, infractorii aflați în stare de arestare, dela începutul cercetărilor și până la terminarea instrucției sunt ținuti în prevenție în temeiul aceluiaș mandat de arestare, deci termenii «După o lună dela data primului mandat» din art. 216, nu pot avea alt înțeles decât datele confirmărilor anterioare a tribunalului, căci a deduce de aci că legiuitorul a înțeles a se referi la primele mandate de depunere, este cu totul exclus, legea vorbind despre mandatul de arestare;

Că așa fiind, pentru a se înlătura equivocul și a se da un sens acestei dispozițiuni, trebuie a ne întoarce la textul categoric al art. 113 pr. pen., singurul hotărâtor în această materie;

Având în vedere că mandatele de arestare privitoare pe Constantin Nicolescu zis Jurubiță și Gheorghe Moldoveanu zis Broscoi au fost reconfirmate de Tribunal la 8 Octombrie 1919, deci termenul reconfirmării de o lună a mandatelor cade în aceeași zi a lunii următoare, adică la 8 Noembrie 1919 (art. 730 pr. civ.).

Considerând că în ziua de 8 Noembrie 1919 fiind sârbătoare legală (Sf. Dumitru) iar a doua zi 9 Noembrie, căzând într-o Duminică, urmează ca Tribunalul, astăzi 10 Noembrie 1919, întâia zi de lucru ea urmează zilelor de 8 și 9 Noembrie (art. 731 pr. civ.) se poate pronunța legal asupra reconfirmării mandatelor de arestare date în contra numiților preveniți.

Pentru aceste motive

Constată că mandatele de arestare No. 7901 și 7902 din 1919 sunt valabile și astăzi din punctul de vedere al legii și în consecința;

Dispune

Procedează la examinarea chestiunii, dacă detențiunea preveniților urmează a se menține sau nu de Tribunal, față cu interesul instrucției faptelor ce li se impută.

(ss) Ghinea Constantinescu; Gh. Ștefănescu,

Opinie

Asupra raportului cu No. 11143 din 7 Noembrie 1919 al d-lui judecător de instrucție al acestui Tribunal prin care cere reconfirmarea mandatelor de arestare în prevenție cu No. 7901 și 7902 din 6 August 1919, emise contra inculpaților Const. Nicolescu zis Gică Jurubiță și Gh. Moldovanu zis Broscoi.

Având în vedere că din lucrările aflate în dosarul cu No. 114/919 al cabinetului de instrucție se constată că, deschizându-se acțiune publică contra lui Const. Nicolescu zis Gică Jurubiță și Gh. Moldovanu zis Broscoi prin rechizitorul introductiv cu No. 5306/919 al parchetului local pentru faptele de furt simplu și furt cu efracție, d-l judecător de instrucție a emis contra inculpaților, la 6 August 1919, mandatele de arestare în prevenție cu No. 7901 pentru cel dintâiu și 7902 pentru cel de-al doilea, confirmate de Tribunal la 7 August și reconfirmate la 8 Septembrie și 8 Octombrie a. e., mandate a căror reconfirmare s'a cerut prin raportul din 7 Noembrie c., citat mai sus.

Considerând că potrivit dispozițiunilor art. 216 din legea de organizare judecătorească, care modifică în parte dispozițiunile art. 113 pr. pen., judecătorul de instrucție care va fi emis un mandat de arestare este dator ca, în termen de trei zile dela luarea interogatorului să refere tribunalului, care va decide dacă menține sau nu acel mandat, iar după o lună dela data primului mandat, tribunalul va decide din nou, dacă încuvințează sau nu

prelungirea detențiunii preventive, altfel prevenitul ur-
mând, conform art. 113 pr. pen., să fie pus în libertate
și urmând tot astfel din lună în lună până la darea
ordonanței definitive.

Că, potrivit acestui text de lege, un mandat de are-
stare confirmat de tribunal își produce efectele sale timp
de o lună dela data emiterii lui; că după o lună dela
data emiterii lui — adică în ziua corespunzătoare a lunii
următoare celei în care a fost emis (art. 730 pr. civ.),
care este și ultima zi când mandatul mai este în pu-
tere, — tribunalul trebuie să decidă dacă încuviințează
sau nu prelungirea detențiunii preventive, el ne mai
putându-se pronunța după acest termen asupra recon-
firmării ori infirmării mandatului de arestare, de oarece
odată cu trecerea acelei ultime zile a încetat de drept
și puterea mandatului de arestare în prevenție, iar pre-
venitul, de drept, se află în stare de libertate, el ne-
mai găsindu-se sub țaria acelui mandat.

Că întrucât, în speță, se constată în fapt că manda-
tele de arestare în prevenție cu No. 7901 și 7902, asupra
menținerii cărora tribunalul este chemat să se pronunțe
astăzi, au fost emise la 6 August 1919, tribunalul urma
să decidă asupra menținerii ori infirmării lor în ziua
de 6 Noiembrie 1919, zi în care, conform art. 730 pr.
civ., se împlineau lunile dela data emiterii lui.

Că întrucât tribunalul nu a fost sesizat a statua a-
supra menținerii ori infirmării mandatului în acea zi,
el nu mai poate statua astăzi, mandatul de arestare a
cărui reconfirmare se cere încetând de a mai avea ființă
de însăși acea zi, din care prevenitul, în mod ilegal,
și fără să mai existe în contra sa vreun mandat de
arestare, a continuat să mai rămână arestat.

Având în vedere că se susține, însă, de d-l reprezen-
tant al ministerului public că, întrucât mandatul de are-
stare emis la 6 August 1919 a fost confirmat la 7 August
și reconfirmat la 8 Septembrie și 8 Octombrie 1919, el
urma să fie reconfirmat la 8 Noiembrie, ori cum în ziua
de 8 și în cea de 9 Noiembrie au fost sărbători legale,
tribunalul are cădere, pe baza art. 113 pr. pen., să de-
cidă astăzi 10 Noiembrie asupra menținerii și infir-
mării lui.

Considerând că art. 113 pr. pen. (leg. 15 Martie 1902),
care fixa ca punct de plecare în calcularea lunilor la
sfârșitul cărora tribunalul trebuia să se pronunțe asupra
menținerii mandatului, *data confirmării lui*, a fost mo-
dificat prin art. 216 din legea de organizare judecătorească
(legea din 24 Martie 1909), care fixează ca punct
de plecare *data primului mandat*, adică data emisiunii
lui, aceasta fiind și conform cu rațiunea și cu interesele
prevenitului, confirmarea și reconfirmarea nefăcând decât
să ratifice ceea ce judecătorul de instrucție a făcut, ra-
tificare care are efect în trecut din momentul emiterii
mandatului și care se întinde în viitor până se împli-
nește luna dela emiteria lui.

Că chiar după dispozițiunile abrogate ale art. 113
pr. pen., *data confirmării mandatului* era punctul de ple-
care în calcularea lunilor la sfârșitul cărora tribunalul
trebuia să se pronunțe asupra mandatului, pentru prima
reconfirmare, *cât pentru cele următoare*, textul artico-
lului spunând în mod categoric că: „tot astfel se va
urma succesiv din lună în lună până la pronunțarea
ordonanței definitive”.

Că deci, chiar după acest text de lege, tribunalul nu
ar fi putut să decidă în ziua de 8 Noiembrie asupra re-
confirmării mandatului, ci în cea la 7 Noiembrie, de
oarece confirmarea avusese loc la 7 August, iar lunile
dela această dată se împlineau, conform art. 730 pr. c.,
în ziua corespunzătoare a lunilor următoare.

Că chiar dacă ziua reconfirmării ar fi căzut într-o zi
de sărbătoare — ceea ce nu e în cazul nostru — aceasta

nu ar fi îndreptățit tribunalul să se pronunțe asupra ei
în prima zi de lucru ce urma după acea sărbătoare, în
ziua aceea mandatul de arestare încetând de drept de
a mai exista, în virtutea legii; oricum să poți menține
și infirma ceea ce nu mai există, ci urma să se pronunțe
în ajunul sărbătoarei, când mandatul fiind în ființă se
putea statua asupra lui și când și interesele preveni-
tului, căruia i s'ar fi putut infirma mandatul, dicta
aceasta, în cazul acesta, el ne mai rămânând arestat
și după expirarea mandatului, până în prima zi de lucru
ce urma; că dacă în caz de forță majoră se poate sus-
ține că tribunalul este în drept să decidă și după îm-
plinirea lunii dela data emiterii mandatului, dacă a fost
sesizat în termen, aceasta nu poate avea loc în caz de
sărbătoare, sărbătorile neconstituind cazuri de forță ma-
joră, ele nefiind niște evenimente ale căror efecte jude-
cătorul de instrucție ori tribunalul să nu le fi putut
prevede, nici preveni, legea de organizare judecătorească
indicându-le în mod precis, iar efectele lor putând fi
prevenite prin luarea reconfirmărilor din ajun.

Pentru aceste motive

Subsemnatul Ștefan P. Mihăileanu, judecător de ge-
dintă la trib. Buzău S. II-a, sunt de părere că tribu-
nalul urmează să constate că mandatele de arestare în
prevenție cu No. 7901 și 7902 din 6 August 1919, a
cărui reconfirmare se cere, au încetat de drept de a mai
avea ființă din ziua de 6 Noiembrie c., și să dispună pu-
nerea în libertate a inculpaților Const. Niculescu zis
Gică Jurubiță și Gh. Moldovanu zis Broscoi, ce au fost
ținuți în stare de prevenție în baza acelor mandate,
dacă nu vor fi menținuți în stare de arestare pentru
alte cauze.

(s) Ștefan P. Mihăileanu

NOTĂ. — Înaintea Trib. Buzău, s'a prezentat
următoarea speță: Tribunalul a fost sesizat de către
judele de instrucție, de reconfirmarea unor mandate
de arestare. Termenul însă căzând într-o zi de
sărbătoare legală, Tribunalul a rămas să se pro-
nunțe a doua zi.

Cu ocazia judecării reconfirmării mandatului de
arestare, s'a ridicat de către apărătorii preveniților
incidentul că, mandatul trebuind să fie reconfirmat
în mod imperios în termenul fixat de art. 216 legea
de organizare judecătorească, care modifică în
această privință art. 113 pr. pen. — luând ca punct
de plecare data emisiunii mandatului — și, prin
urmare, reconfirmarea lui nefăcându-se în launtrul
acestui termen, să fie considerat ipso facto ca infirmat
și prevenitul pus în libertate.

Deci înaintea Tribunalului s'au pus aceste două
chestiuni:

1) *De când curge termenul de reconfirmare sau
infirmare a unui mandat de arestare: dela data
emiterii lui sau dela data confirmării lui de Tribunal?*

2) *Dacă ziua de reconfirmare cade într-o zi de
sărbătoare legală, se mai poate pronunța Tribunalul
a doua zi în mod legal?*

Să analizăm ambele chestiuni:

1) Înaintea de 1913 chestiunea nu era susceptibilă
de nici o controversă, fiindcă din termenii art. 113
pr. pen. reiese în mod clar că, în ce privește man-
datul de arestare, se ia ca punct de plecare *data
confirmării lui de către Tribunal*, căci dela această
dată el a căpătat ființă legală.

Prin modificarea art. 216 din legea de organizare
judecătorească din 1913, se spune explicit că: „după
o lună dela data primului mandat (citește: emi-
siunii lui), Tribunalul va decide din nou, motivat,
dacă trebuie reconfirmat sau nu.

Prin urmare art. 216 derogă în mod parțial dela dispozițiunile art. 113 pr. pen.

Scopul legiuitorului a fost ca libertatea individuală să fie cât mai mult garantată, și atunci când un individ este ținut sub prevenție, această stare excepțională — să fie cât mai grabnic și mai cu precădere deferită instanțelor ordinare spre a fi cercetată. Și de aceea legiuitorul în art. 216 a edictat ca punct de plecare a confirmării sau reconfirmării mandatului de arestare data emisiunii lui, cu obligațiunea imperioasă pentru judecătorul de instrucție — sub pedeapsă de infirmare ipso facto a mandatului — ca în termen de 3 zile dela luarea interogatorului prevenitului, să se sesizeze Tribunalul spre a confirma mandatul; iar după o lună dela data primului mandat (citește: emisiunii lui) să ceară din nou reconfirmarea și așa mai departe până la darea ordonanței definitive.

Cum legile penale sunt de strică interpretare, asupra primei chestiuni ne raliem la părerea minorității pe care o credem cea mai întemeiată și din punct de vedere juridic și din punct de vedere al interesului practic.

2) În ceea ce privește chestiunea doua: dacă data reconfirmării mandatului cade într-o zi de sărbătoare legală, Tribunalul se mai poate pronunța legal a doua zi? —, noi vom răspunde hotărât da, fiind în această privință de părerea majorității. Într-adevăr, oricare ar fi cauza — forța majoră sau caz fortuit — care a împiedecat pe Tribunal să se pronunțe în ziua când expira termenul de a fi confirmat sau reconfirmat mandatul, el nu-și pierde efectele sale legale ipso facto, încât prevenitul să fie socotit pus în libertate (v. în acest sens și *Tanoviceanu*. Curs de procedură penală, No. 457, nota 2, p. 294).

Astfel Cas. II dec. 1924 din 9 Septembrie 1908, *Curierul Judiciar* 1908, No. 76, p. 619, a decis într'un caz analog că Tribunalul se poate pronunța legal a doua zi. Trib. Tutova 2310 din 11 Martie 1910, *Curierul Judiciar* 1910, No. 37 — cu nota lui *Tanoviceanu* — a considerat ca un caz de forță majoră lipsa dosarului de fond care era la Camera de punere sub acuzare, în ziua când Tribunalul trebuia să se pronunțe, și a considerat ca legal amânarea pronunțării peste 2 zile, fără ca mandatul să fie infirmat ipso facto.

O sărbătoare legală poate fi foarte bine considerată ca un caz fortuit sau o cauză de forță majoră și argumentul minorității că, jud. de instrucție ar fi putut evita aceasta, punând termenul de judecată în ajunul sărbătorii legale, nu este convingător întrucât s'ar călca spiritul legii.

Dealtminteri, chiar dacă ne-am ralia la părerea minorității, nu vedem nici o utilitate practică, căci s'ar înlătura punerea în libertate a prevenitului, prin emiterea unui nou mandat de către judele de instrucție.

E. C. DECUSARĂ

TRIBUNALUL PRAHOVA SECȚIA I^a

Sedința din 24 Octombrie 1918

Președinția D-lui AL. GANTOIU, Judecător

Al. M. Ionescu cu Vasilichia Leon Balaban

Sentința Civilă No. 164

Urmărire imobiliară. — Vânzare pentru ieșire din indivizie a unei părți din imobil care e dotală. — Ne-

depunere de preț. — Vânzare în compt. — Contestație la vânzarea în compt. — Art. 525 pr. civ.

1. În vânzările pentru ieșire din indiviziune nu există vânzare în compt.

2. Nu se poate încuviința vânzarea cu licitație publică numai a părții indivize dotale dintr'un imobil stăpânit de proprietara dotei și alții în indiviziune.

3. Adjudecatarul care nu a depus prețul este în drept să se opună la vânzarea ordonată în comptul său, atunci când averea scoasă în vânzare cu licitație publică este un imobil dotal, a cărui vânzare a fost ordonată de Tribunal în afară de cazurile prevăzute de lege pentru înstreinarea unui asemenea imobil.

4. Contestațiunea adjudecatarului, în asemenea împrejurări, nu intră în cadrul contestațiunilor prevăzute de art. 525 pr. civilă, cari trebuiesc făcute cu 20 de zile înaintea vânzării, ea constituind o simplă apărare care poate fi propusă chiar pe cale de incident la ziua vânzării fără necesitatea unei contestațiuni în formă.

Tribunalul,

Asupra contestațiunei făcută de Al. M. Ionescu, prin petițiunea înregistrată la No. 11603/918 la scoaterea în vânzare în comptul numitului, ordonată de acest Tribunal prin jurnalul No. 5298 din 1916, privitor la partea indiviză de o treime din imobilul din Ploști calea Romană No. 28, numit «Hotelul Macedonia», proprietatea zestrală a intimatei Vasilichia Leon Balaban, în baza actului dotal autentificat de Tribunalul Prahova s. I la No. 1318/91, a cărui vânzare s'a făcut la acest tribunal, conform comisiunei rogatorii trimisă de tribunalul Prahova secția III-a, care prin jurnalul cu No. 1595/916, a autorizat pe intimată să vândă cu licitație publică partea indiviză zestrală arătată mai sus;

Având în vedere că contestatorul prin avocații săi a susținut în prim loc că vânzarea în compt în discuțiune, nu poate fi încuviințată de Tribunal, de oarece în speță este vorba de o vânzare pentru ieșire din indiviziune, iar dânsul, contestatorul, ca adjudecatar, reprezintă prin cesiune pe ceilalți moștenitori, coproprietari cu intimata asupra imobilului scos în vânzare, și doctrina și jurisprudența sunt de acord a recunoaște că în atare caz vânzarea în comptul adjudecatarului, care nu a depus prețul, nu există, pe baza principiilor cunoscute referitoare la efectul *declarativ* al partajului;

Având în vedere că principiul de drept invocat de contestator nu-i poate fi util în cazul în discuțiune, de oarece dacă este exact că doctrina și jurisprudența stabilesc că nu există vânzare în compt la vânzările pentru ieșire din indiviziune când adjudecatarul este un comostenitor, nu este mai puțin adevărat că în speță Tribunalul prin jurnalul menționat mai sus, a încuviințat nu vânzarea imobilului întreg, în care intimata avea ca proprietate o parte indiviză zestrală, ci vânzarea numai a acestei părți indiviză a intimatei, și ca atare la această vânzare contestatorul adjudecatar nu poate pretinde că s'a prezentat ca comostenitor în cazul stabilit de doctrină și jurisprudență, astfel după cum se arată mai sus;

Că dar primul motiv al contestațiunei cată a fi înlăturat.

Având în vedere că în al doilea rând, contestatorul susține că însăși vânzarea, astfel cum a fost încuviințată de Tribunal s. III-a prin jurnalul No. 1594 din 1916, după cererea intimății, este nelegală de oarece nu se putea ordona vânzarea pentru eșire din indiviziune numai a părții indivize zestrăle a intimății, ci a întregului imobil, în care dânsa avea această parte indiviză, astfel după cum ar rezulta precis din termenul art. 1253 codul civil; — că dar intimata nefiind legal autorizată să vândă această avere a sa zestrală, dânsul contestatorul, ca cumpărător, este expus la evicțiuni din chiar partea intimății, conform prescripțiilor legii în această privință, și ca atare nu poate fi constrâns să depună prețul unei vânzări nelegal încuviințată;

Având în vedere că art. 1253 cod. civil în al 5-lea paragraf al său, permite înstrăinarea unui imobil zestral cu permisia justiției și cu formele vânzărilor publice, când imobilul se stăpânește în indiviziune cu alții și este recunoscut că nu se poate împărți. — că, în afară de textul legii, motivele pentru care legiuitorul a prevăzut acest caz de înstrăinare a imobilului total ne conduc la soluțiunea, că o asemenea vânzare nu poate fi încuviințată decât cu privire la întregul imobil ce se stăpânește în indiviziune;

Considerând într-adevăr că legiuitorul nostru, conștient principiului pus de dânsul și în art. 728 c. civ. privind indiviziunea ca o împrejurare nefavorabilă circulației bunurilor, și prin urmare contrară progresului, a căutat pe cât posibil să o înlăture; conform acestor vederi ale sale, deși în principiu dota imobiliară este inalienabilă, totuși prin art. menționat mai sus stabilește că înstrăinarea ei este permisă, atunci când este cazul a se eși din indiviziune. Că, prin urmare, în vederea legiuitorului este ca numai atunci vânzarea imobilului zestral să fie încuviințată, când o eșire din indiviziune cată să aibe loc, și aceasta rezultă și din partea finală a paragrafului 5 menționat, care spune precis că, numai atunci o asemenea vânzare este permisă, când este recunoscut că imobilul nu se poate împărți în natură. Or, prin vânzarea părții indivize numai, astfel după cum s'a dispus de Tribunal în cazul de față, prevederea legiuitorului nu este de loc atinsă;

Că deasemenea legiuitorul, permițând înstrăinarea dotei imobiliare, în cazul menționat, a făcut-o, întemeiat pe faptul că, cu acest mod, averea zestrală a femeii capătă o valoare mai mare; ori, acest scop al legiuitorului nu ar putea fi atins atunci când vânzarea efectuată nu ar cuprinde întreg imobilul stăpânit în indiviziune;

Considerând dar, că atât motivele care au determinat pe legiuitor să edicteze această excepțiune la princi-

piul inalienabilității dotei imobiliare, cât și textul legii înseși se opune ca vânzarea să fie încuviințată a se efectua cu privire numai la partea indiviză zestrală, astfel după cum s'a făcut în speță.

Considerând că astfel fiind, contestatorul este expus din chiar partea intimății la o cerere de anulare a vânzării, pe motiv că nu ar fi avut capacitatea legală de a înstrăina averea sa zestrală, și, cum o asemenea cerere, după cum s'a arătat mai sus, ar putea eventual să fie admisă, dânsul nu poate fi constrâns astăzi să depună prețul unei asemenea vânzări, care nu-i transferă din partea vânzătorului proprietatea nediscutabilă a imobilului vândut, și aceasta nu numai în temeiul art. 1364 codul civil, dar, în virtutea principiului a cărui aplicațiune este acest text, adică a principiului corelativității obligațiilor în contractele sinalagmatice;

Considerând că nu se poate zice că contestatorul nu ar fi în drept să discute astăzi înaintea acestui tribunal legalitatea încuviințării vânzării ordonată de Tribunalul Prahova s. III-a, după cum pretinde intimata, (că s'ar face prin acest motiv al contestațiunii), de oarece pe de o parte contestatorul nu a luat parte la încheierea tribunalului s. III-a, ca să se poată zice, că a fost acolo parte în proces, iar pe de altă parte, dânsul nu face astăzi decât să discute incidental legalitatea unei măsuri luate de o instanță judecătorească și care i se opune cu ocaziunea procesului în discuțiune;

Că deasemenea nu pot fi ținute în seamă obiecțiunile intimății, tinzând la inadmisibilitatea contestațiunii pe motiv că, nu ar fi făcută cu douăzeci zile înainte de ziua vânzării și că numai calea apelului ar fi deschisă contestatorului în contra jurnalului de scoatere în vânzare în cont; de oarece pe deoparte art. 525 pr. civ., prevăzând contestațiunile care trebuiesc făcute cu 20 zile înaintea vânzării, nu se referă la cazul în discuțiune, iar pe de altă parte contestatorul nefiind chemat cu ocaziunea jurnalului de scoaterea în vânzare în compt, dânsul nu a avut cunoștință de acest jurnal și ca atare este în drept să facă astăzi în contră-i obiecțiunile ce ar găsi de cuviință, chiar și fără vreo contestațiune în formă; că priu urmare, după cum s'a arătat mai sus, cel de al doilea motiv al contestațiunii găsindu-se întemeiat, contestațiunea urmează a fi admisă și a se anula scoaterea în vânzare în comptul contestatorului;

Pentru aceste motive, redactate de d-l Judecător Al. Gânțoiu, Tribunalul, admite contestațiunea făcută de d-l Al. M. Ionescu.

(ss) Al. Gânțoiu; R. Valinescu.

REZUMATELE JURISPRUDENTEI

— CURȚILOR DE APEL ȘI ÎN ALTEI CURȚI DE CASAȚIE —

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI

SECȚIA I

Apelant: Ion Săndulescu, prin d. av. Lapatti.

Intimată: Constanța I. Săndulescu, zis și Gormăneanu.

Căsătorie. — Lipsă de publicitate. — Incompetența ofițerului de stare civilă. — Nulitate. — Art. 151, 174, 175 și 79 c. civ.

Art 151 cod. civ. se rostește în mod imperativ că, căsătoria se va oficia în public înaintea ofițerului stării civile al domiciliului uneia din părțile care se însoțesc, iar neob-

servarea formalităților prevăzute de aceste texte, în afară de pedepsele prevăzute de art. 174 și 175 c. civ. atrage nulitatea căsătoriei și conform art. 79 c. civ. această căsătorie poate fi atacată în nulitate atât de soțul însuși, cât și de toți acei cari au un în interes actual, ca și de Ministerul Public.

Prin urmare, în speță, intimata împrumutând un nume fals și und omiciliu fals a celebrat căsătoria la Ploiești și, în atare caz, atât publicitatea cât și incompetența ofițerului stării civile sunt evidente, în cât, căsătoria urmează a fi anulată ca făcută în taină de un ofițer incompetent. (Curtea de Apel București, secția I, Decizia civilă No. 25 din 22 Iunie 1918, prin care s'a admis apelul contra sentinței Trib. Prahova secția I-a No. 21/917).

Apelant oponent: I. Vitels prin d-l avocat Holoney.
Intimat: Al. Jaeman prin d-l avocat Perianu.

Contract de locație. — Drept personal. — Lipsă de transcripție a actului dotal. — Nu se poate prevala de această lipsă chirieașul. — Plată făcută în mâinele soției dotate. — Validitatea ei.

Locatarul, conform art. 1801 și urm. c. civ. are numai un drept personal față de locator, căci el deținând cu titlu precar imobilul închiriat nu se poate prevala, de lipsa de transcripție a actului dotal ce, conform art. 723 pr. civilă, o poate opune numai cei de al treilea, care au dobândit dela constitutorul dotei, fie cu titlu oneros, fie cu titlu gratuit proprietatea imobilului sau vre un alt drept real.

Prin urmare, în speță, chirieașul, care a închiriat imobilul dela constitutorul dotei, iar acesta a trecut încasarea chiriei intimatului, nu se poate opune la plata ei, pe temeiul, că actul dotal n'a fost transcris. Ca atare plata unei părți din chiria dotală în mâinele soției dotate, este valabilă și urmează a se plăti și restul pe semestrul Oct. 1916. (Curtea de Apel București, secția I a decizia, civilă No. 24 din 21 Iunie 1918, prin care s'a respins opoziția contra deciziei No. 17/918 ale aceleiași curți).

SECȚIA II

Apelant: Gh. Rici, prin d-nii avocați Dem. Dobrescu și C. Nacu.
Intimat: I. Stănescu, prin d. av. Oncescu.

Străin aparținând statelor beligerante cu care România a fost în războiu. — Pus sub administrație forțată. — Cerere de a sta în justiție. — Nulitatea ei, ca fiind intentată de o persoană fără calitate. — Decretul-lege No... din... art. 5 și 15.

Un străin supus statelor cu care România s'a găsit în stare de războiu și care a fost pus sub administrație forțată prin justiție, nu mai are administrația bunurilor sale, care a fost conferită prin lege, în condițiunile și limitele indicate de art. 5 și 15, se-histrului administrator. Ca atare, orice acte încheiate de supusul străin, posterior legii, sunt izbite de o nulitate absolută, căci contravine unor dispozițiuni de ordine publică, de oarece legea a fost făcută într'un interes de siguranță a țării.

Prin urmare, în speță, apelantul nu mai putea singur sesiza justiția de o cerere de evacuare a imobilului deținut de chirieaș, care e privitoare la bunurile sale supuse administrației forțate, și ca atare acțiunea este nulă, ca și toate actele încheiate ulterior. (Curtea de apel București secția II, decizia civilă No. 25 din 2 Feb. 1920, prin care s'a respins apelul făcut contra sentinței No. 373/919 a Trib. Ilfov, secția IV. c. cor.)

Apelant: G. Berceanu prin avocat. I. Vlădoianu.
Intimat: N. Manolescu prin avocat Iovan.

Apel făcut prin mandatar. — Neindicarea numelui mandantului în petiția de apel. — Nevaliditatea lui. — Art. 316 și 326 pr. civilă.

Conform art. 316 și 326 pr. civ. apelul trebuie să fie iscălit sau de apelant sau de imputernicitul său și să cuprindă numele, pronumele, profesiunea, sau domiciliul apelantului, precum și mijloacele de apel.

Prin urmare, în speță, deși se constata, ca apelul a fost făcut de mandatar, căci rezultă din expresia: «X. avocat prin procură»; însă întrucât nu este indicată persoana în numele căruia mandatarul face apel, apelul nu este regulat făcut. (Curtea de Apel București secția II, decizia civilă No. 19 din 2 Feb. 1920, prin care s'a respins apelul contra sentinței No. 253/918 a Trib. Ilfov, secția I c. cor.)

SECȚIA III

Apelant contestator: Nicu Kipler prin avocat Em., Pantazi
Apelant urmăritor: S. Mihailovici prin avocat, B. Cernea.

Sechestrul asigurător. — Creanță nelichidă. — aplicarea dispozițiunilor art. 613. Pr. civ. —

Abrogarea art. 907 și 908 cod. com. prin art. 740 pr. civ. — Creditor fără titlu. — Cauțiune. — Depunerea ei posterior intentării acțiunii. — Nulitate substanțială. — Admiterea apelului.

a) Dispozițiunile art. 907, 908 cod. com. au fost abrogate prin art. 740 pr. civ.; într'adevăr dispozițiunile art. 907, 908 prezintă un progres, o ușurință pentru creditorii comercianți, care nu puteau cere instituirea unui sechestrul asigurător de cât pe baza unui zapis netăgăduit, poștă sau bilet la ordin ajunse la scadențe; ori prin pr. civilă din 1900, art. 613, se acordă aceași ușurință creditorilor comerciali, ca și celor civilii, ne cerând condițiuni de cât numai pentru cei ce n'au titlu.

Prin urmare, art. 740 pr. civ. abrogând toate legile cari conțin dispozițiuni contrarii, a abrogat implicit și art. 907, 908 cod. com.

b) Art. 613 al 2 pr. civilă cere formal că, creditorul care n'are titlu sau act scris este îndatorat ca o dată cu intentarea acțiunii de înființarea sechestrului asigurător să depună și o cauțiune echivalentă cu a treia parte din valoarea reclamată.

Prin urmare, constatându-se, în speță, că la intentarea acțiunii nu s'a depus cauțiunea legală, ci ea a fost depusă ulterior, din neobservarea acestei cerințe a legii rezultă o nulitate virtuală, care își produce efectul său juridic din momentul intentării acțiunii, în mod retroactiv.

Ca atare, lipsa acestei condițiuni fiind substanțială, și sechestrul asigurător este izbit ab inițiu de nulitate. (Curtea de Apel București, secția III, Decizia Comercială No. 17 din 29 Martie 1919, prin care s'a admis apelul contra sentinței No. 22/919 a Trib. Ilfov secția I-a com).

SECȚIA IV

Apelant: Ștefan Güttinger prin d-l avocat G. Angelescu.
Intimat: Ministerul Public.

Supus străin internat în timpul războiului. — Despăgubiri. — Dobândirea calității de cetățean român. — Neaplicabilitatea decretului lege No. 174/919.

Decretul-lege No. 174 din 26 Ianuarie 1919 dispune că toți supușii statelor cu care România se găsește în războiu și care vor fi primit fie direct dela inamic, fie prin mijlocirea lui vre-o sumă de bani ca despăgubire sau sub orice alt titlu, pentru motivul, că în timpul concentrărilor, mobilizărilor sau stării noastre de războiu vor fi fost puși sub supraveghere, ori cu domiciliul forțat, ori internați, ori supuși vreunei măsuri de siguranță, sunt dator să declare și să restituie suma primită în termen de 30 de zile dela publicarea decretului sub sancțiunea penalităților art. 5.

În speță, apelantul, deși a primit despăgubiri dela autoritatea germană pentru internarea lui de către autoritățile române, însă, el a dobândit calitatea de cetățean român prin Declarația dela Alba-Iulia, și ca atare nu cade sub prevederile decretului lege No. 174/919, căci el nu vizează pe foștii supuși a vreunui stat inamic, care ar fi dobândit calitatea de român. (Curtea de Apel București, secția IV, decizia corecțională No. 9 din 2 Feb. 1920 prin care s'a admis apelul contra sentinței corecționale No. 873/919 Trib. Argeș Secția I-a.

Apelant-oponent: Societatea «Dacia Română» prin d-l avocat Oncescu.

Intimată: Jeanetta, zisă și Serinde Hans Kneich, tutoare legală prin d-l avocat I. Gr. Pereteanu.

Legea măsurilor excepționale. — Asigurarea asupra vieții. — Neplata primelor. — Ordonanța ad-ției militare germane No. 130/917. — Moratoriu general. Decretele-legi No. 3104/916. No. 132/917 și 2/916.

Dispozițiunile cuprinse în art. 3 din legea măsurilor excepționale, privitoare la prelungirea termenilor de plată, au fost întinse prin Decretul Regal No. 3104/916 pentru o anu-

mită categoriile de județe și apoi mai târziu prin ordonanța administrației militare germane No. 132 din 20 Mai 1917, cu începere dela 12 Noiembrie 1916 s'a întins moratoriul general și pentru Dobrogea, inclusiv jud. Tulcea, care ordonanță nu a fost anulată prin decretul dela 9 Decembrie 1917, de oare ce acest decret anulase numai măsurile prin care administrația militară germană lovise în interesele supușilor români, iar nu și măsurile de protejare edictate în favoarea românilor.

Dealmintrelea prin decretul-lege No. 3238 din 21 Dec. 1916 s'a acordat un moratoriu general și pentru Dobrogea, inclusiv jud. Tulcea, extinzând astfel dispozițiunile art. 3 din legea măsurilor excepționale, cu începere dela 10 Noiembrie 1916, după cum reesă din decretul-lege No. 33 din 16 Ianuarie 1917.

Prin urmare, intimată beneficiind de suspendare de termen pentru plata primelor, nu se poate considera contractul de asigurare ca reziliat. (Curtea de Apel București secția IV-a, decizia comercială No. 24 din 11 Iunie 1919 prin care s'a respins opoziția contra deciziei comerciale No. 9/919 ale aceleiași Curți).

CURTEA DE CASAȚIE

SECȚIA I

Recurent: Froim Fischer, prin D-l av. Apothecker.
Intimați: D. Sturdza și alții, prin D-l av. V. Sion.

Compensațiune legală. — Condițiuni. — Creanțele să fie lichide. — Chestiunea de a se ști dacă o creanță este lichidă. — Chestiune de fapt. — Art. 1145 al. I c. civil.

Recurs făcut de partea câștigătoare. — Inadmisibilitate chiar când instanța de fond n'a motivat suficient soluțiunea dată litigiului.

a) După art. 1145 al. I c. c. compensația legală nu poate avea loc decât între două datorii, cari, pe lângă alte condițiuni, trebuie să fie de o potrivă lichide, lucru ce implică necesarmente certitudine asupra existenței creanței și determinarea cuantumului datoriei.

Ori decâte ori există o contestație serioasă privitoare la existența creanței sau data determinării cuantumului ei, necesită expertiză, ori verificări de socoteli, compensația legală nu poate avea loc, căci ea constituind o plată fictivă, care se operează de drept și fără știrea părților, nu se poate concepe fără a se cunoaște cuantumul datoriei stinsă prin compensație.

Această regulă se aplică, oricare ar fi cauza juridică din care decurg creanțele și, din moment ce ambele sau una din ele nu este lichidă, compensația dintre ele nu poate fi decât judiciară.

Chestiunea de a se ști dacă o creanță este sau nu lichidă este o chestiune de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond.

b) Legea nu deschide părții câștigătoare calea recursului în casație atunci când instanța de fond n'ar motiva suficient, soluțiunea dată litigiului, căci în acest caz nu există nici un interes suficient care să legitimeze exercițiul acestei căi de atac de către partea ale cărei pretențiuni au fost admise ca fondate. (Cas. I, Deciziunea No. 281 din 17 Noiembrie 1919, prin care s'a respins recursul contra Deciziei No. 12/919 a Curții de apel Iași s. II).

SECȚIA II

Recurent: Stefan Caraman, prin d-nii av. P. Sadoveanu și Osvald Teodorescu.

Opoziție la ordonanța judecătorului-instructor făcută de procurorul general. — Notificare. — Termen. — Calcularea lui. — Art. 137 al. 10 pr. p..

Parchetul general este obligat, potrivit art. 137 al. 10 pr. penală, să notifice inculpatului opoziția ce o face la ordonanța judecătorului-instructor în termen de 20 zile dela darea ordonanței. Această dispoziție categorică exclude ideea cal-

culării termenului de notificare pe zile libere: în consecință notificarea făcută în a 21 zi nu mai este în termen. (Cas. II, Deciziunea No. 1677 din 28 Noiembrie, prin care s'a casat fără btrimere Deciziunea No. 212/919 a Curții de apel Iași s. II-a).

Regulament de competență în cauza privitoare pe Toma I. Radu.

Ultraj. — Competința judecătorilor de ocoale. — Art. 184, 185 c. penal și 53 legea jud. de ocoale.

Nu este nici o rațiune ca judecătorul de ocol, care judecă faptele de ultraj mai grave, prevăzute de art. 185 c. p. să nu fie competente a judeca și cele mai puțin grave, prevăzute de art. 184 c. p. și pedepsite mai ușor, deși aceste din urmă fapte nu sunt prevăzute în art. 53 legea jud. de ocoale. (Cas. II, Deciziunea No. 1645 din 11 Noiembrie 1919, prin care s'a regulat competența).

Recurent: Ministerul de industrie, prin D. av. Ranetescu.

Intimat: Mendel Golden, prin D-nii av. P. Poni, P. Sadoveanu și B. Cernea.

Legea măsurilor excepționale. — Art. 30. — Apel. — Modul de introducere și termenul. — Art. 30 și 31 din lege.

Apelurile contra cărților de judecată date pe baza art. 30 din legea excepțională se adresează potrivit art. 31 din lege, la grefa judecătoriei și în termen de 3 zile libere dela pronunțare; — Formalitatea aceasta privind ordinea publică, neobservarea ei atrage nulitatea apelului. Astfel este nul apelul adresat direct primului președinte al tribunalului. (Cas. II, Deciziunea No. 1638 din 7 Noiembrie 1919, prin care s'a respins recursul).

SECȚIA III

Recurent: V. Cucui, prin d. av. D. A. Dumitrescu.

Intimat: Ministerul de Interne, prin d. av. Eugen Popescu.

Legea din 9 Ianuarie 1917, pentru suspendarea stabilității funcționarilor depinzând de Ministerul de Interne. Revocarea. Formele cerute. Aprecierea gravității faptelor de atributul Ministerului. Art. 4 și din lege.

Legea din 9 Ianuarie 1917, pentru suspendarea stabilității funcționarilor Ministerului de Interne, prevede ca singură formalitate pentru revocare Decretul regal, dat pe baza unui raport motivat al Ministerului de Interne, acuzând abateri grave de la datorie.

Aprecierea abaterilor grave și a insuficienței de servicii este de atributul Ministerului de Interne, care, în această privință indeplinește atribuțiunile comisiunilor disciplinare. (Cas. III, Deciziunea No. 361 din 22 Octombrie 1919, prin care s'a respins recursul în contra revocării din funcțiunea de polițai al Orașului Buzău).

Recurent: N. Flechtenmacher, prin d. av. M. Flechtenmacher.

Intimat: Ministerul de Interne, d. av. C. Orănescu.

Legea din 9 Ianuarie 1917, pentru suspendarea stabilității funcționarilor Ministerului de Interne. Neabrogarea ei până astăzi.

Legea din 9 Ianuarie, care prevede suspendarea stabilității funcționarilor depinzând de Ministerul de Interne, deci și a celor din corpul Telegrafo-poștal, n'a fost abrogată până în prezent, deoarece nu a intervenit încheierea unei păci, cea de la București din 1918, rămânând numai în stare de proiect, și fiind anulată prin tratatul de armistițiu general. (Cas. III, Deciziunea No. 418 din 5 Decembrie 1919, prin care s'a admis după divergență recursul în contencios contra decretului de destituire, apreciindu-se de înalta Curte, în lipsa de gravitate a învinuirilor aduse recurentului prin raportul Ministerului).